

BTC

**BELGISCH
ONTWIKKELINGSAGENTSCHAP**

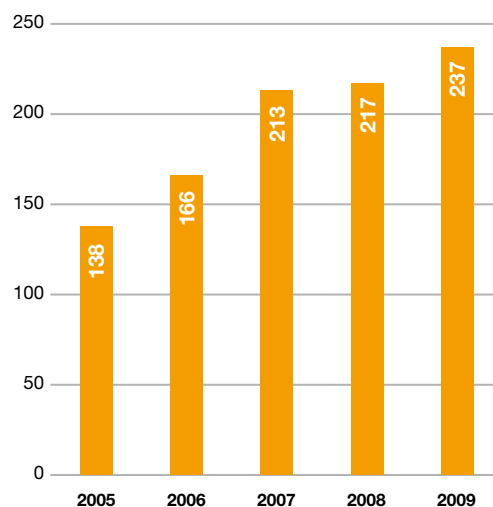
JAARVERSLAG 2009

KERNCIJFERS

OMZET IN 2009

237 MILJOEN EURO

In miljoenen euro's

OMZET VOLGENS ACTIVITEIT

(IN MILJOENEN €)

	2005	2006	2007	2008	2009
Taken van openbare dienst inzake ontwikkelingssamenwerking (directe bilaterale samenwerking)	125	147	188	192	207
Bijzondere taken van openbare dienst inzake ontwikkelingsamenwerking (Infocyclus, Kleur Bekennen, Annoncer la Couleur, Fair Trade Centre, noodhulp, rehabilitatiehulp...)	7	10	10	10	9
Andere taken in de ontwikkelingssamenwerking die aan BTC worden toegewezen door derden (Europese Unie, Wereldbank, DFID enz...)	6	9	13	12	18
Vrijwillige dienst (Junior Programma)	-	0,3	2	3	3
Totale omzet	138	166,3	213	217	237

PERSONEEL

	2005	2006	2007	2008	2009
Medewerkers in Brussel	122	140	163	178	191
Internationale experts	171	180	181	184	185
Junior Assistenten	-	29	75	73	47
Lokale medewerkers in de landenkantoren	-	-	-	212	199
Totaal	293	349	419	647	622

CO₂ VOETAFDruk (IN TON)

	2007	2008	2009
CO ₂ -uitstoot	2.278	3.006	3.246
Aandeel vliegtuigreizen	971	1.742	2.043
CO₂-compensatie	1.000	1.500	2.043

JAARVERSLAG
2009

INHOUDSTAFEL

WOORD VOORAF	5
IDENTITEITSKAART VAN BTC	6
BESTUURLIJK VERSLAG	9
ALGEMENE VERGADERING	9
RAAD VAN BESTUUR	9
INTERNE AUDIT	9
DIRECTIECOMITÉ	10
ORGANIGRAM	11
ADMINISTRATIEF TOEZICHT	12
FINANCIEEL TOEZICHT	12
BELANGHEBBENDEN (STAKEHOLDERS)	12
VERSLAG OVER HET SOCIALE OOGMERK	15
CONTEXT VAN DE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	15
Nationale uitvoering	15
Gemengde commissies	16
ACTIVITEITENVERSLAG	17
Inleiding	17
Interventies in het zuiden	19
Directe bilaterale samenwerking	19
Studie- en stagebeurzen	22
Micro-interventieprogramma (MIP)	23
Interventies in het noorden	24
Infocyclus	24
Trade for Development Centre	25
Sensibilisering	27
Interventies voor andere opdrachtgevers	29
Visie - Missie - Strategie	31
Kwaliteit	33
Research & Development	34

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	35
Milieuverslag	36
Integriteitsmanagement en anticorruptie	39
Gendermainstreaming	40
Mainstreaming van hiv/aids	40
Maatschappelijke betrokkenheid	41
Beheer van de financiën	42
Sociaal verslag	43
Personeel	43
Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking (VDOS)	50
ICT	51
Kennisbeheer	51
Logistiek	52
Externe communicatie & Marketing	52
Interne communicatie	54
Aankoop	55
Partnerships	56

FINANCIEEL VERSLAG	59
VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN	59
JAARVERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR AAN DE JAARVERGADERING VAN 16 JUNI 2010	62
GRI-OVERZICHT	76
OVER DIT VERSLAG	79
COLOFON	80

WFP

SELF-MADE WOMEN

Self-made women are the backbone of their communities, working hard to support their families and improve their lives. They are the ones who are making a difference in their communities, and they are the ones who are making a difference in the world.

WOORD VOORAF

BTC wordt in 1999 opgericht als sluitstuk van een ingrijpende hervorming van de gehele Belgische ontwikkelingssamenwerking. De hervorming komt tot stand na een periode waarin de internationale samenwerking van België zwaar op de korrel wordt genomen door pers, parlement en publiek, die haar onder meer een gebrek aan visie en doelstellingen verwijten.

Vanaf 1999 is de Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en de evaluatie. Tegelijkertijd wordt BTC opgericht als uitvoeringsagentschap dat instaat voor de operationele taken van de bilaterale samenwerking.

Een decennium later mogen we, niet zonder enige trots, vaststellen dat BTC er steeds beter in slaagt zijn twee kernopdrachten uit te voeren, met name de bilaterale samenwerking met de partnerlanden en het goed beheer van de publieke middelen. Elk jaar wordt meer dan 95% van de uitgetrokken budgetten ook werkelijk omgezet in ontwikkelingsacties op het terrein. Daarnaast investeert BTC jaarlijks in kwaliteitsverbetering, de ontwikkeling van efficiënte opvolgings- en evaluatiesystemen en nieuwe methodologieën.

Sinds 2005 keurt het College van Commissarissen de jaarrekeningen van BTC zonder voorbehoud goed. Sinds 2008 beschikt het agentschap bovendien over een aparte dienst die als kerntaak heeft het beheer van de overheidsopdrachten te optimaliseren. In 2009 publiceert BTC als eerste Belgische overheidsinstantie een jaarrapport volgens het GRI-model (*Global Reporting Initiative*). Met dat verslag wil BTC de duurzaamheid van al zijn activiteiten in kaart brengen en onder de aandacht brengen van al zijn aandeelhouders.

De afgelopen tien jaar is het ontwikkelingslandschap echter ingrijpend veranderd. Op internationaal vlak wordt het kader van de Millenniumdoelstellingen aangenomen. In Monterrey verbindt de internationale gemeenschap zich ertoe de middelen voor ontwikkelingssamenwerking aanzienlijk te verhogen. En met de Verklaring van Parijs in 2005 komt er een fundamentele verschuiving, die het zwaartepunt van de ontwikkelingsrelaties bij de ontwikkelingslanden zélf legt.

Ook in België gaat het algemene budget voor ontwikkelingssamenwerking stelselmatig de hoogte in, in die mate zelfs dat België in 2010 tot de kleine groep landen behoort dat de 0,7%-norm haalt. Eveneens positief is dat het deel van het budget dat aan bilaterale hulp wordt besteed, fors wordt opgetrokken.

In deze gewijzigde internationale en Belgische context is de tiende verjaardag van BTC geen aanleiding om terug te blikken in het verleden. Het is integendeel een uitgelezen kans om zich te herbronnen en zich voor te bereiden op de uitdagingen van de toekomst. BTC moet zichzelf heruitvinden tot een ontwikkelingsagentschap van de tweede generatie, dat ook in de 21ste eeuw zijn relevantie en meerwaarde kan blijven aantonen.

Een van de meest urgente zaken in dat verband is de aanpassing van de organisatiestructuur aan de nieuwe uitdagingen waarvoor BTC staat, meer bepaald het ontstaan van nieuwe hulpvormen en de groeiende budgetten per interventie.

BTC besluit om de zaken grondig aan te pakken. De missie en de visie worden in de loop van 2009 tegen het licht gehouden en grondig geherformuleerd. Aan deze belangrijke oefening neemt het voltallige personeel deel, zowel in Brussel als in de partnerlanden.

BTC positioneert zich voortaan, met de steun van de Minister en de Algemene Vergadering, als Belgisch ontwikkelingsagentschap. BTC wil alle bijbehorende verantwoordelijkheden resoluut opnemen en stelt hierbij kwaliteit en transparantie voorop.

De visie van BTC ligt vervat in de motivatie van alle medewerkers om bij BTC te werken. De personeelsleden van BTC zijn afkomstig uit de publieke, de private, de social profit en de non-profitsector. Zij kiezen voor BTC omdat zij willen bijdragen aan een rechtvaardiger wereld.

De nieuwe missie en visie worden veruiterlijkt in een nieuwe visuele identiteit, die de waarden en de wereldvisie van BTC moet uitdragen. In dit verslag kunt u kennismaken met het nieuwe logo en de nieuwe baseline. BTC wil daarin vooral de nadruk leggen op respect voor verscheidenheid, verbondenheid en uitwisseling.

Voor het tweede jaar op rij stelt BTC zijn jaarverslag op in de vorm van een duurzaamheidsverslag. Op die manier willen wij transparant communiceren over de duurzaamheid van onze activiteiten, over onze successen en tekortkomingen. Zo kunnen wij ook aantonen dat wij lessen willen trekken uit het verleden, om het in de toekomst nog beter te doen.

Ik wens u een leerrijke en aangename lectuur toe.

Carl Michiels

Voorzitter van het Directiecomité

IDENTITEITSKAART VAN BTC

De Belgische Technische Coöperatie (BTC) is het Belgisch ontwikkelingsagentschap. BTC is een naamloze vennootschap van publiek recht met sociaal oogmerk, opgericht bij de wet van 21 december 1998. Zijn enige aandeelhouder is de Belgische staat, vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering door de minister van Ontwikkelingssamenwerking. De relaties tussen de Belgische staat en BTC zijn vastgelegd in een beheerscontract.

Uitvoerder van de Belgische internationale samenwerking

BTC heeft de exclusieve bevoegdheid om, binnen of buiten het grondgebied van België, taken van openbare dienst inzake directe bilaterale samenwerking uit te voeren.

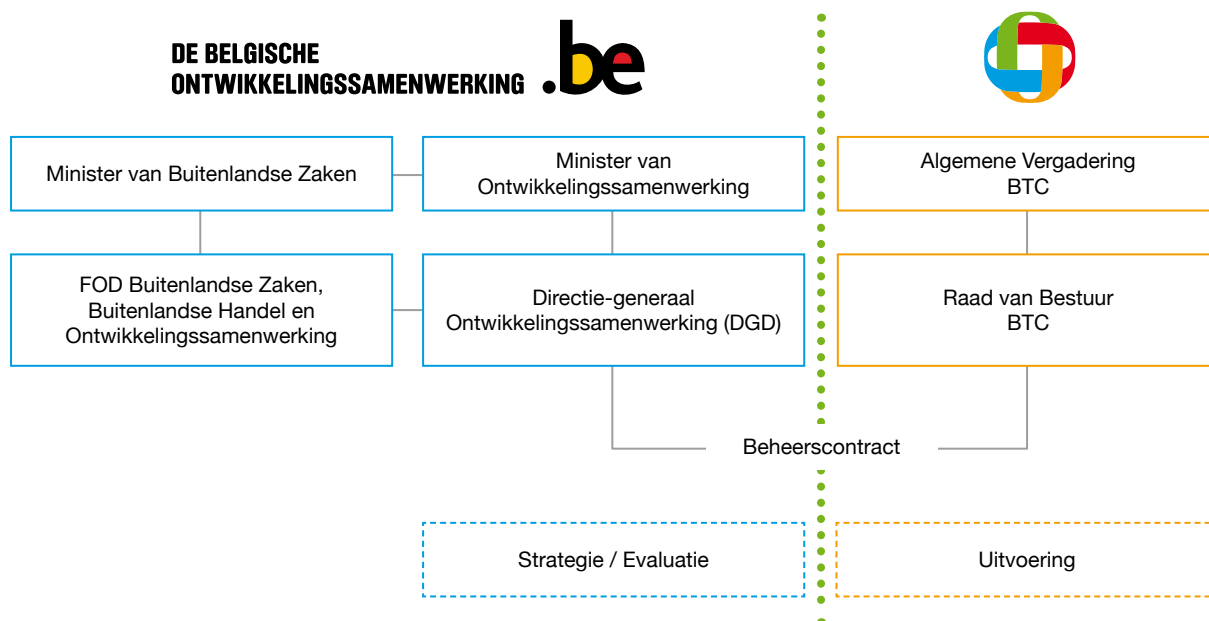
Deze taken van openbare dienst omvatten:

- de uitvoering van de directe bilaterale projecten en programma's;
- de uitvoering van projecten of programma's inzake financiële samenwerking en schuldvermindering met de partnerlanden;
- de uitvoering van acties ter ondersteuning van de privé-sector van de partnerlanden;
- het beheer van studie- en stagebeurzen voor buitenlandse bursalen;
- het formuleren van voorstellen en het opstellen van technische dossiers voor de voornoemde projecten en programma's;
- het verstrekken van noodhulp en rehabilitatiehulp op korte termijn op grond van een beslissing van de ministerraad, alsook voedselhulp.

Daarnaast kan de minister die voor BTC bevoegd is andere taken van openbare dienst exclusief aan BTC voorstellen. Deze zijn:

- het uitvoeren van verkennende studies;
- het opleiden van overzees personeel;
- noodhulp en rehabilitatiehulp op korte termijn op verzoek van een hulporganisatie;
- expertise- en evaluatieopdrachten voor programma's en projecten in het kader van de indirecte en/of multilaterale samenwerking.

WETTELIJK KADER

Andere opdrachtgevers

BTC kan naast de taken voor de Belgische staat ook opdrachten uitvoeren voor andere opdrachtgevers, op voorwaarde dat deze verenigbaar zijn met de uitvoering van de taken van openbare dienst. Het betreft hier specifiek alle Belgische, buitenlandse of internationale publieke rechtspersonen. Niet-publieke rechtspersonen kunnen eveneens in aanmerking komen als opdrachtgever van BTC, indien de doelstellingen in overeenstemming te brengen zijn met het maatschappelijk doel van BTC.

Maatschappelijk doel - Sociaal oogmerk

Het maatschappelijk doel van BTC is de verwezenlijking van de prioritaire doelstellingen van de Belgische internationale samenwerking, meer bepaald het tot stand brengen van een duurzame menselijke ontwikkeling in de partnerlanden door middel van armoedebestrijding op basis van een reëel partnerschap. Daarbij wordt gestreefd naar een grotere efficiëntie door een geografische, sectorale en thematische concentratie, en door een kwalitatieve verbetering van de ontwikkelingshulp. BTC hanteert een planmatige aanpak om de continuïteit en de duurzaamheid van de interventies te garanderen. BTC wil actief samenwerken met alle actoren van de internationale samenwerking.

BESTUURLIJK VERSLAG

ALGEMENE VERGADERING

De Minister onder wie de vennootschap ressorteert of zijn afgevaardigde, vertegenwoordigt de Federale Staat op de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering oefent geen andere bevoegdheden uit dan die welke haar zijn voorbehouden bij de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen die van toepassing zijn op de naamloze vennootschappen met sociaal oogmerk en bij de wet. De Algemene Vergadering is gehouden op 16 juni 2009.

RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur bestaat uit twaalf leden, met inbegrip van de voorzitter die er van rechtswege lid van is, en telt evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden. De bestuursleden worden benoemd door de Koning voor een hernieuwbare termijn van vier jaar, op basis van hun kennis van de internationale samenwerking of inzake beheer. In 2009 heeft geen enkel bestuurslid een leidinggevende functie opgenomen in de vennootschap.

De Raad van Bestuur is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of nuttig zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van BTC. Hij bepaalt de strategie van BTC op voorstel van de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer en keurt elk jaar een ondernemingsplan goed waarin de doelstellingen en de strategie van BTC op middellange termijn worden vastgesteld.

De leden van de Raad van Bestuur zijn:

- De heer Yves Haesendonck, ambassadeur – voorzitter van de Raad van Bestuur;
- De heer Jef Valkeniers, ereparlements lid, plaatsvervanger van de voorzitter van de Raad van Bestuur;
- De heer Claude Bougard, eresenator;
- De heer Xavier De Cuyper, administrateur-generaal van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG);
- Mevrouw Kathelijn De Decker, medewerker van het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten;
- De heer Luc De Lobel, consul;
- De heer Etienne Godin, politiek adviseur van de PS;
- De heer Etienne Knoops, voormalig minister, ereparlements lid;
- Mevrouw Leen Laenens, Directeur Bioforum Vlaanderen vzw;

- De heer Jacques Lefèvre, voorzitter van l'Université des Aînés - UDA (UCL);
- De heer Willy Peirens, erevoorzitter van het ACV, ere-vice-voorzitter van het *World Confederation of Labour*;
- De heer Milan Rutten, directeur communicatie van de sp.a.

Overeenkomstig de beslissing van de Bijzondere Algemene Vergadering van 13 september 1999, gewijzigd door de beslissing van de Algemene Vergadering van 17 december 2004, ontvangen de leden van de Raad van Bestuur volgende vergoeding:

- De voorzitter: een jaarlijkse som van 7.000 euro en een zitpenning van 150 euro per raadsvergadering;
- De Plaatsvervanger van de Voorzitter: een jaarlijkse som van 5.500 euro en een zitpenning van 150 euro per raadsvergadering;
- De andere leden: een jaarlijkse som van 4.000 euro en een zitpenning van 150 euro per raadsvergadering;
- De Voorzitter en diens Plaatsvervanger kunnen een forfaitaire onkostenvergoeding van 309,87 euro per maand ontvangen; de leden kunnen de reële gemaakte kosten voor het bijwonen van de raadsvergadering inbrengen.

In 2009 komt de Raad van Bestuur 8 keer bijeen.

INTERNE AUDIT

In overeenstemming met de goede praktijken inzake bestuur en de bepalingen van het beheerscontract, beschikt BTC over een cel interne audit. Dat team bestaat uit twee auditoren.

Hun opdracht is BTC op onafhankelijke en objectieve wijze zekerheid te verstrekken over de mate waarin het agentschap zijn activiteiten beheerst. Zij moeten BTC adviseren en een meerwaarde bieden om de werking van BTC te verbeteren. De interne auditoren helpen BTC zijn doelstellingen te realiseren. Dat doen ze door op systematische en methodische wijze het risicobeheer, de controle- en de bedrijfsprocessen te evalueren en aanbevelingen te formuleren om de efficiëntie te vergroten. Bij het uitvoeren van hun taak moeten zij de normen van het Instituut van Interne Auditoren in acht nemen. Daarnaast worden synergieën ontwikkeld tussen de interne en de externe auditoren van BTC.

De interne auditoren rapporteren aan het Auditcomité van BTC. Dat comité bestaat uit vijf leden van de Raad van Bestuur en is in 2009 zes maal bijeengekomen. Krachtens de wet tot oprichting van BTC en het beheerscontract moet het Auditcomité erop toezien dat BTC op gepaste wijze de risico's identificeert en beheert.

In 2009 voeren de interne auditoren voornamelijk de volgende taken uit:

- Adviesverlening aan de landenkantoren;
- Aankoopcyclus in de hoofdzetel van BTC;
- Landenkantoren en Zuidprojecten: de uitvoeringsmodaliteiten (medebeheer 'light' en 'nationale uitvoering'), met twee zendingen naar het buitenland (Senegal en Mali);
- Beheerscyclus van de thesaurie in de hoofdzetel;
- Follow-up van de aanbevelingen van de interne audit van 2008;
- Risicoanalyse en auditplan 2010.

DIRECTIECOMITÉ

In 2009 is de samenstelling van het Directiecomité op 1 augustus gewijzigd. Het mandaat van directeur Mario Goethals werd niet verlengd om redenen van taalevenwicht binnen het Directiecomité.

Leden van het Directiecomité (vanaf 01/08/2009):

- Carl Michiels, Voorzitter van het Directiecomité;
- Peter Pauwels, directeur Financiën en *Information & Communication Management*;
- Krista Verstraelen, directeur *Human Resources*;
- Jean-Pierre Luxen, directeur Thematische en Sectorale Expertise & Geografische Coördinatie.

De Koning benoemt de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer bij een in Ministerraad overlegd besluit voor een hernieuwbare termijn van zes jaar op basis van diens kennis van de internationale samenwerking of inzake beheer.

De verantwoordelijke voor het dagelijks beheer wordt uitgenodigd op alle vergaderingen van de Raad van Bestuur en heeft er een raadgevende stem. Enkel de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer kan belast worden met het dagelijks beheer en met de vertegenwoordiging wat dat beheer betreft.

De Raad van Bestuur stelt op voordracht van de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer een directiecomité samen, waarvan hij het aantal leden bepaalt, die elk de titel 'lid van het directiecomité' dragen. Het totale aantal leden van het directiecomité mag niet meer dan zes bedragen.

De Raad van Bestuur benoemt en ontslaat mits volstreckte meerderheid, op voordracht van de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer, de leden van het directiecomité voor een hernieuwbare termijn van zes jaar.

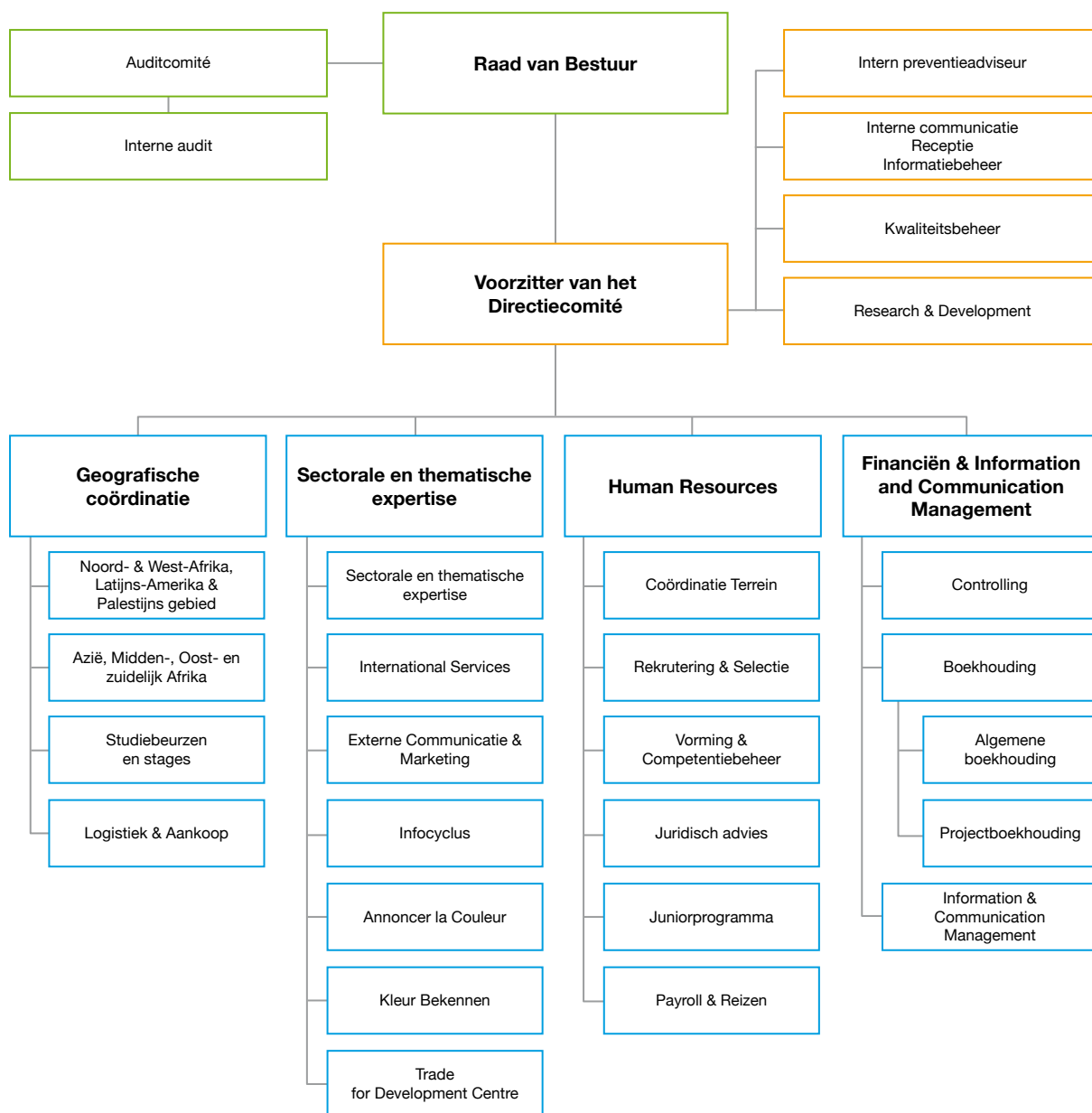
De verantwoordelijke voor het dagelijks beheer maakt van rechtswege deel uit van het directiecomité en zit het voor.

De rechten en plichten van de leden van het directiecomité alsook hun bezoldiging worden geregeld in een bijzondere overeenkomst die wordt afgesloten tussen elk lid van het directiecomité en de vennootschap, vertegenwoordigd door de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer, en dit mits een voorafgaand akkoord van de Raad van Bestuur die met volstreckte meerderheid beslist. De bezoldiging van de leden van het directiecomité is ten laste van de vennootschap.

De leden van het directiecomité zijn belast met de door de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer overgedragen bevoegdheden en helpen de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer bij de uitoefening van diens bevoegdheden, met name door diens beslissingen uit te voeren.

In 2004 beslist de Raad van Bestuur om de taken en bevoegdheden van de verantwoordelijke voor het dagelijks beheer voor onbepaalde tijd toe te vertrouwen aan een Voorzitter van het Directiecomité.

ORGANIGRAM

Landenkantoren

BTC heeft in 2009 een kantoor in de volgende landen:

Algerije, Benin, Bolivia, Burundi, Ecuador, Mali, Marokko, Mozambique, Niger, Oeganda, Palestijns gebied, Peru, Democratische Republiek Congo, Rwanda, Zuid-Afrika, Senegal, Tanzania en Vietnam.

Daarnaast voert BTC in 2009 ook nog activiteiten uit in Cambodja, Ethiopië, Tunesië en Libanon.

ADMINISTRATIEF TOEZICHT

De vennootschap staat onder de controlebevoegdheid van de Minister onder wie de vennootschap ressorteert en van de Minister van Begroting. Deze controle wordt uitgeoefend door bemiddeling van twee regeringscommissarissen, benoemd en afgezet door de Koning, de ene op de voordracht van de Minister onder wie de vennootschap ressorteert en de andere op de voordracht van de Minister van Begroting. Zij brengen geen verslag uit aan de Raad van Bestuur, maar rechtstreeks aan de betrokken minister.

Zij hebben in 2009 geen bezwaar betekend tegen beslissingen van de Raad van Bestuur die een schorsing opleverden en een nieuwe beslissing noodzakelijk maakte van de minister. De bezoldiging van de regeringscommissarissen is ten laste van de Belgische Staat.

FINANCIEEL TOEZICHT

De controle op de financiële toestand, op de jaarrekeningen en op de regelmatigheid, vanuit het oogpunt van de wet en van de statuten van de vennootschap, van de verrichtingen weer te geven in de jaarrekeningen, wordt in de vennootschap opgedragen aan een college van commissarissen dat vier leden telt.

Het Rekenhof benoemt twee commissarissen. De andere commissarissen worden door de Algemene Vergadering benoemd. De commissarissen benoemd door het Rekenhof worden benoemd onder de leden van het Hof. De andere commissarissen worden benoemd onder de leden, natuurlijke personen of rechtspersonen van het Instituut der bedrijfsrevisoren.

De commissarissen worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van zes jaar.

De Koning stelt de bezoldiging vast van de commissarissen aangeduid door het Rekenhof. Het mandaat van de bedrijfsrevisoren is bepaald via de respectieve openbare aanbestedingen. Deze bezoldigingen zijn ten laste van BTC.

Het mandaat voorziet een tussentijdse en een jaarlijkse audit van de rekeningen. Verder kunnen de commissarissen auditopdrachten uitvoeren in de partnerlanden. Elke opdracht levert een verslag op dat wordt toegelicht in een vergadering van het Auditcomité (zes vergade-

ringen in 2009). De verklaring over de jaarrekening 2009 is een verslag zonder voorbehoud.

Voor 2009 bedraagt de totale bezoldiging van de commissarissen van het Rekenhof 14.859 euro. Hun zendingskosten bedragen 24.716 euro. De vergoeding voor het mandaat van de bedrijfsrevisoren bedraagt voor 2009 344.478 euro.

BELANGHEBBENDEN (STAKEHOLDERS)

BTC onderscheidt vier groepen belanghebbenden: de partnerlanden en hun bevolking, de opdrachtgevers, de maatschappij en het BTC-personeel. De identificatie van de belanghebbenden vloeit automatisch voort uit de wet van 21/12/1998 tot oprichting van BTC, waarin de opdracht van het agentschap is vastgelegd.

○ Partnerlanden en hun bevolking

Zij zijn de uiteindelijke begunstigden van BTC's hoofdactiviteit – het uitvoeren van ontwikkelingsprojecten – en vormen dus logischerwijze de belangrijkste stakeholders. De begunstigde overheden, organisaties en verenigingen bepalen mee hoe de projecten en programma's eruitzien. Op ministerieel niveau gebeurt dat in de zogenaamde gemengde commissie, waar vertegenwoordigers van België en het partnerland de samenwerking voor vier à vijf jaar vastleggen. Voor elk project wordt een uitvoeringsovereenkomst ondertekend en een overlegstructuur opgericht, waarin vertegenwoordigers van België en het begunstigde land zetelen. Deze structuur beheert het project en ziet erop toe dat de doelstellingen worden gehaald.

○ Opdrachtgevers

De belangrijkste opdrachtgever van BTC is de Belgische Staat. De rechten en plichten van beide partijen zijn vastgelegd in een beheerscontract. De Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en BTC werken nauw samen, onder meer via een gemengd beheercomité dat regelmatig bijeenkomt. In de partnerlanden worden beide partijen respectievelijk vertegenwoordigd door de Attaché voor Ontwikkelingssamenwerking en de Plaatselijk Vertegenwoordiger van BTC.

© BTC / Dieter Telemans

BTC werkt ook voor andere opdrachtgevers, zoals de Europese Commissie, de Wereldbank, DFID... De strategie van BTC bestaat erin de opdrachten voor deze 'andere' opdrachtgevers (derden) te laten aansluiten bij de interventies van de Belgische bilaterale ontwikkelingssamenwerking om de expertise die het agentschap in huis heeft, volop uit te spelen en rationeler en efficiënter met de beschikbare middelen om te gaan.

De maatschappij

BTC vervult een publieke functie en gebruikt daarvoor belastinggeld. Het is dan ook niet meer dan normaal dat BTC daar nauwkeurig en volledig verantwoording over aflegt en aantoont dat het geld goed besteed wordt. BTC's opdracht behelst ook sensibiliseringsactiviteiten en vorming over ontwikkelingssamenwerking. Op die manier wil BTC bijdragen tot een groter en steviger draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking bij de publieke opinie.

Het BTC-personeel

Het menselijk kapitaal van BTC, zijn belangrijkste rijkdom. Ontwikkelingssamenwerking is een moeilijk

maar boeiend vak, wat weerspiegeld wordt in de doorgaans zeer hoge opleidingsniveaus en het uitgesproken menselijke en professionele engagement van de medewerkers. Via het Juniorprogramma kan BTC ook jonge mensen een eerste werkervaring in de sector aanbieden. Dat is een unieke kans om aan expertiseopbouw te doen en nu al aan de toekomst te werken.

In 2009 werd nog geen stakeholdersvergadering gehouden in tegenstelling tot wat in het jaarverslag 2008 was aangekondigd. Dat komt omdat de verschillende afzonderlijke MVO-initiatieven nog niet onder één en dezelfde coördinatie konden worden ondergebracht.

De eerste stakeholdersvergadering is gepland voor het najaar 2010 in het kader van de personeelsvergaderingen van BTC. Ter voorbereiding wordt overlegd met Kauri.

VERSLAG OVER HET SOCIALE OOGMERK

CONTEXT VAN DE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

NATIONALE UITVOERING

Met 'nationale uitvoering' wordt bedoeld dat de partnerlanden zelf instaan voor de uitvoering van de ontwikkelingsprojecten. Zo wil men bereiken dat de projecten beter ingebed zijn in de lokale context en dat de partnerlanden de verantwoordelijkheid ervoor opnemen. Het *ownership* van de partner staat centraal en is de basisvoorwaarde voor duurzame ontwikkeling.

Sinds de Verklaring van Parijs (2005) en de goedkeuring van het Belgisch Plan voor de Harmonisatie en de Afstemming van de hulp (2007) staat de 'nationale uitvoering' centraal in de Belgische hulpstrategie.

Een duidelijke indicator hiervoor is het toenemende gewicht van sectorale budgethulp in het budget van ontwikkelingssamenwerking, maar ook de traditionele projecthulp ontsnapt niet aan de trend om meer verantwoordelijkheid bij de partner te leggen.

Projecthulp wordt daarom meer en meer geïntegreerd in de nationale strategieën van het partnerland, die uitgaan van sectorale benaderingen. Een maatstaf voor meer nationale uitvoering is ook het gebruik van nationale systemen voor het financieel beheer en de uitvoering van overheidsopdrachten, met een directe verantwoordelijkheid van de partner.

Door deze evolutie staat BTC voor nieuwe uitdagingen. Waar BTC vroeger het financieel beheer en het uitvoeren van overheidsopdrachten voor zijn rekening nam, moet BTC in deze nieuwe context de instellingen van de partner aan een voorafgaande risicoanalyse onderwerpen en controleren dat zij de projectactiviteiten correct uitvoeren. Dat vergt nieuwe en specifieke expertise.

Ook op inhoudelijk vlak worden de ontwikkelingsacties afgestemd op de bestaande programma's van het partnerland. Er wordt meernadruk gelegd op interventies waar capaciteitsversterking en -ondersteuning een centrale plaats inneemt.

De rol van BTC evolueert van uitvoerder naar 'ontwikkelingsbegeleider'

De politieke en sectorale dialoog met het partnerland wordt belangrijker want de door het partnerland vooropgestelde ontwikkelingsrelevante resultaten worden vóór, tijdens en na de uitvoering van de ontwikkelingsactie kritisch geanalyseerd en opgevolgd.

Deze evolutie heeft gevolgen voor de expertise die BTC in huis heeft en in de toekomst nodig zal hebben. De uitvoerende, technische rol van de BTC-experts wordt uitgebreid met begeleidende en adviserende taken. De technische expertise voor het beheer van projecten ruimt baan voor knowhow die veranderingsprocessen begeleidt en ondersteunt. Financieel managers gaan zich meer moeten toespitsen op auditactiviteiten.

Lees ook

**"Research
& Development"**
op bladzijde 34

Deze omwenteling heeft directe gevolgen voor BTC. Bestaande methodes en instrumenten zijn plots niet meer aangepast, de ontwikkelingsexpert van vandaag is de leek van morgen en de rol van de organisatie verandert van pure uitvoerder in ontwikkelingspartner.

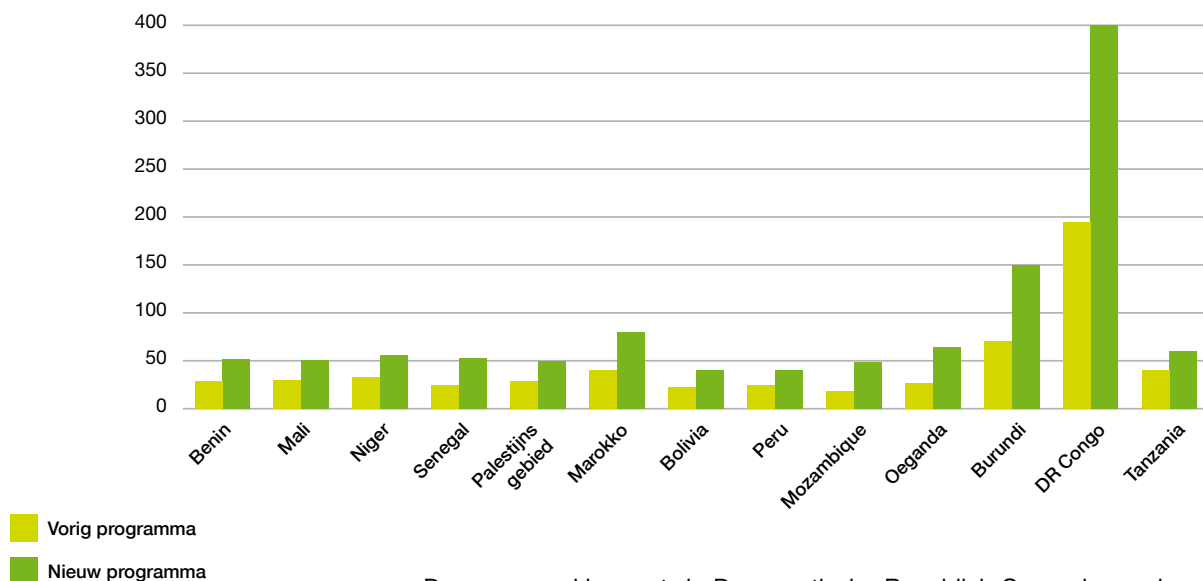
BTC mag deze trein niet missen. Het agentschap moet deze ingrijpende vernieuwing omarmen door zijn concepten en instrumenten aan te passen. En niet het minst door resoluut in te zetten op competentieverbreiding van zijn personeel.

GEMENGDE COMMISSIES

13 nieuwe samenwerkingsprogramma's in 2008 en 2009

In 2008-2009 ondertekende België nieuwe samenwerkingsprogramma's met 13 partnerlanden. De programma's lopen telkens over een periode van vier jaar. Uit een algemene analyse blijkt dat de budgetten van de samenwerkingsprogramma's gemiddeld met bijna 90% zijn gestegen.

In miljoenen euro's

De samenwerking met de Democratische Republiek Congo is goed voor 400 miljoen euro, Burundi heeft een programma van 150 miljoen euro en Marokko maakt de top-3 rond met 80 miljoen euro. De tien andere samenwerkingsprogramma's hebben een budget van 40 tot 64 miljoen euro.

Landbouw en gezondheidszorg blijven de belangrijkste sectoren met respectievelijk 24 en 19% van de budgetten. De andere drie sectoren – infrastructuur/water, onderwijs, maatschappijopbouw – zijn minder prominent aanwezig, al is het budget voor infrastructuur/water toch aanzienlijk door de omvang van deze sector in Congo.

Instrumenten

In 62% van de gevallen verloopt de samenwerking met de partnerlanden via projecten en programma's. Het aandeel van sectorale budgetsteun is goed voor 10,5% (120 miljoen euro), terwijl gedelegeerde samenwerking 14% vertegenwoordigt (160 miljoen euro).

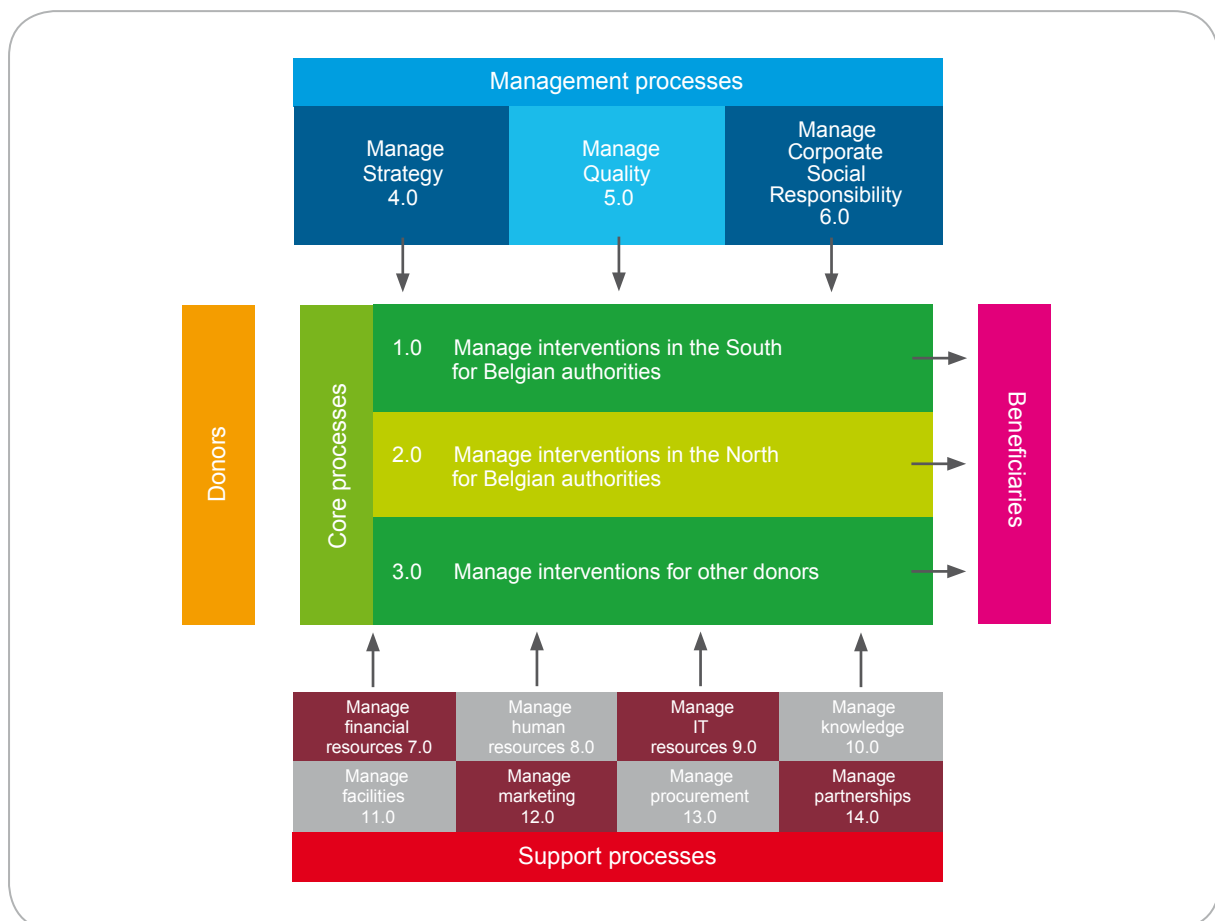
ACTIVITEITENVERSLAG

INLEIDING

Sinds 2005 gebruikt BTC een kwaliteitsbeheersysteem met als doel de algemene werking van het agentschap continu te verbeteren.

De strategische keuzes die daaraan ten grondslag liggen, zijn erop gericht duurzame ontwikkeling te bevorderen door te voldoen aan de verwachtingen van onze opdrachtgevers, vooral dan de Belgische Staat, en aan de behoeften van de begunstigden van de ontwikkelingssamenwerking. Essentieel daarbij is om de deskundigheid, de expertise en het innovatievermogen van het personeel te versterken.

De uitvoering van deze kwaliteitsaanpak is gebaseerd op een procesmatig beheersysteem. Dat biedt een kader voor verantwoordelijk beheer, waarbij sociale, ethische en milieuaspecten geïntegreerd zijn in al onze processen. Een organisatie moet weten welke processen de grootste toegevoegde waarde hebben om te beantwoorden aan de behoeften van de klant. Dat is alleen mogelijk als de activiteiten op een transversale manier worden beheerd, als de scheidingsmuren tussen de verschillende functies worden weggehaald en er een echte interne samenwerking wordt bewerkstelligd.

BTC identificeert drie soorten processen in 14 procescategorieën:

● **Kernprocessen (3) :**

- Interventies voor de Belgische overheid in het Zuiden
- Interventies voor de Belgische overheid in het Noorden
- Interventies voor derden

● **Beheerprocessen (3) :**

- Strategie
- Kwaliteit
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

● **Ondersteunende processen (8) :**

- Financiën
- Human Resources
- Informatietechnologie
- Kennis
- Voorzieningen (facility)
- Marketing
- Aankoop
- Partnerships

Dit tweede hoofdstuk van het verslag is gestructureerd volgens deze procescategorieën.

© BTC / Dieter Telemans

INTERVENTIES IN HET ZUIDEN

DIRECTE BILATERALE SAMENWERKING

2009 is een bijzonder succesvol jaar wat de voorbereiding van nieuwe interventies betreft, zowel voor project- en programmahulp als voor budgethulp.

In 2009 werkt BTC 34 formuleringssdossiers af voor een totaalbedrag van bijna 201 miljoen euro.

LAND	BEDRAG (€)	FORMULERINGEN
Algerije	9.000.000	1
Burundi	20.000.000	5
Ecuador	350.030	1
Mali	8.420.000	2
Marokko	3.007.866	1
Mozambique	15.000.000	1
Niger	22.570.000	5
Oeganda	6.500.000	1
Palestijns gebied	4.000.000	1
Peru	2.450.000	1
DR Congo	79.850.000	10
Rwanda	17.000.000	2
Senegal	2.732.180	2
Vietnam	10.000.000	1
Totaal	200.880.076	34

Voor 28 van deze formuleringen wordt de Bijzondere Overeenkomst in 2009 ondertekend. 194 miljoen euro, of 97% van het beschikbare budget, wordt vastgelegd voor de financiering van projecthulp in 12 partnerlanden. Dat bedrag omvat vooral nieuwe projecten en programma's, maar evenzeer microprojecten, studiefondsen en enkele budgetverhogingen voor lopende projecten.

Daarnaast zijn er op 31 december 2009 nog formuleringen die zo goed als afgewerkt zijn voor een bedrag van 48 miljoen euro. De overige lopende formuleringen vertegenwoordigen bijna 100 miljoen euro.

Er is een duidelijke tendens naar grotere projecten en programma's, wat voor nieuwe uitdagingen zorgt en aangepaste strategieën vergt. Dat vertaalt zich enerzijds in grotere formuleringsteams (met eigen BTC-experts en externe consultants), en anderzijds in bijkomende zendingen. Het gemiddelde budget van een interventie stijgt in één jaar van 5 naar 6 miljoen euro. Eén programma heeft zelfs een budget van 28 miljoen euro.

Een formulering is een complexe oefening waarbij naar een consensus wordt gezocht tussen lokale actoren, DGD en BTC. Dergelijke oefening vergt tijd en loopt niet zelden ook door aan het begin van de projectuitvoering.

© BTC / Nick Hannes

Voor iedere formulering wordt een '*Formulation manager*' aangewezen. Deze manager stuurt een team aan waar personeelsleden van de zetel en van de landenkantoren deel van uitmaken. De Formulation manager is verantwoordelijk voor het eindproduct: het formuleringsrapport, dat ondermeer een Technisch en Financieel Dossier omvat.

Daarnaast doet BTC een beroep op externe experts om de strategische oriëntaties van de interventies te bepalen. Bij 16 formuleringen zet BTC in 2009 internationale consultants in, de overige 13 formuleringen worden door BTC-experts in samenwerking met nationale consultants afgewerkt.

De formuleringen worden onderworpen aan een interne kwaliteitscontrole bij BTC, ze worden voorgelegd aan een gemengd comité voor kwaliteitscontrole van DGD en BTC, alsook aan een stuurgroep onder voorzitterschap van het partnerland. De aanpak van BTC en de resultaten van de formuleringen worden door DGD geapprecieerd. Vooral de beschikbaarheid van interne expertise blijkt een belangrijke troef te zijn.

In 2009 organiseert BTC opfriscursussen over bestaande instrumenten (zoals de projectcyclus met het logisch kader) en opleidingen over nieuwe instrumenten (*Outcome Mapping*).

In het nieuw algemeen aanvaard model wordt veel meer verantwoordelijkheid bij het partnerland gelegd. Deze aanpak gaat gepaard met een aangepast, soepel financieringsmechanisme van de donor en een politieke dialoog. Ook de civiele maatschappij wordt erbij betrokken. In het kader van deze verschuivende verantwoordelijkheid werden onder meer via risico- en organisatorische analyses de eerste stappen gedaan om nieuwe en aangepaste instrumenten voor opvolging en uitvoering te ontwerpen en te beschrijven.

De evolutie van project naar programma en financiële samenwerking betekent ook dat identificaties minder specifiek zijn en veronderstelt in de meeste gevallen een gezamenlijke bijdrage door verscheidene donoren. Daardoor wordt het voor de donor moeilijker om het resultaat en de impact van zijn eigen bijdrage te herkennen. Tegelijk veronderstelt het nieuwe denkkader dat de donoren hun acties onderling harmoniseren én op de bestaande systemen van de begunstigde partner afstemmen. Daardoor is het zeer belangrijk een correcte opvolgingsstrategie in de technische dossiers op te nemen.

Ook op administratief vlak is er een nieuwigheid: vanaf 2009 noteren de *Formulation managers* hun reële werktijd per formuleringsdossier via een specifiek programma voor tijdsregistratie.

PROJECTEN DIE IN 2009 GESTART ZIJN

	Land	Project	Sector	Bedrag
1	Algerije	Geïntegreerd beheer van vast afval in de agglomeratie van Mascara	Infrastructuur	9.000.000
2	Burundi	Steun aan de landbouw in de provincie Cibitoke	Plattelandontwikkeling	5.000.000
3	Burundi	Lokale ontwikkeling en gemeenschapsparticipatie in de provincie Cibitoke	Governance	4.000.000
4	Burundi	Professionalisering van de Nationale politie van Burundi	Governance	3.000.000
5	Burundi	Steun aan justitie en de versterking van de rechtsstaat	Governance	2.000.000
6	Burundi	Economische en sociale ontwikkeling door een bestratingsprogramma	Infrastructuur	6.000.000
7	Mali	Steun aan de teelt van de Maure-zeboe	Plattelandontwikkeling	8.000.000
8	Mali	Sociale en sanitaire ontwikkeling in de regio Mopti	Gezondheid	420.000
9	Marokko	Geïntegreerde plattelandontwikkeling in de provincie Ouarzazate	Plattelandontwikkeling	3.007.866
10	Niger	Verhoging van de inkomsten van de vrouwen in de regio Dosso	Plattelandontwikkeling	4.607.160
11	Niger	Plattelandontwikkeling en veiligstelling van de veeteelt	Plattelandontwikkeling	11.000.000
12	Niger	Opleiding van gezondheidswerkers	Gezondheid	3.570.000
13	Oeganda	Institutionele capaciteitsversterking in de gezondheidssector	Gezondheid	6.500.000
14	Palestijns gebied	E-learning curriculum in het basis- en secundair onderwijs	Onderwijs	4.000.000
15	Peru	Institutionele versterking van de Nationale Directie voor het Micro- en Kleinbedrijf	Plattelandontwikkeling	2.450.000
16	DR Congo	Onderhoud en vernieuwing van landbouwwegen	Infrastructuur	11.000.000
17	DR Congo	Uitbaggeren van de haven van Kalémie	Infrastructuur	450.000
18	DR Congo	Institutionele steun aan de ziektebestrijding	Gezondheid	6.500.000
19	DR Congo	Strijd tegen de Afrikaanse slaapziekte	Gezondheid	10.000.000
20	DR Congo	Technisch en beroepsonderwijs	Onderwijs	6.000.000
21	DR Congo	Opleiding van leerkrachten voor het gebruik van geleverde handboeken	Onderwijs	3.000.000
22	DR Congo	Elektriciteitsvoorziening in Kisangani	Infrastructuur	8.500.000
23	DR Congo	Verbetering van de groenteproductie	Plattelandontwikkeling	3.000.000
24	DR Congo	Steun voor infrastructuur en activiteiten ten behoeve van de gezinnen van de militairen in het kamp Kindu-Lwama	Governance	3.400.000
25	DR Congo	Onderhoud en vernieuwing van landbouwwegen en veerponten	Infrastructuur	28.000.000
26	Rwanda	Beroepsopleiding	Onderwijs	5.000.000
27	Senegal	Micro-ziekteverzekering in de regio's Diourbel, Fatick, Kaolack en Kaffrine	Gezondheid	1.500.000
28	Vietnam	Institutionele versterking van het plaatselijk bestuur van de provincie Ninh Thuan (watervoorziening en sanitatie)	Infrastructuur	10.000.000

GEOGRAFISCHE SPREIDING

- Maghreb en Palestijns gebied (20%)
- Burundi, Rwanda en DR Congo (31%)
- Latijns-Amerika (6%)
- West-Afrika (15%)
- Engelstalig Afrika (15%)
- Azië (11%)
- Niet-partnerland (2%)

SPREIDING PER OPLEIDINGSDOMEIN

- Landbouw / diergeneeskunde (13%)
- Rechten (3%)
- Economie (15%)
- Infrastructuur (14%)
- Geneeskunde / farmacie (14%)
- Pedagogie / psychosociaal (12%)
- Wetenschappen (18%)
- Energie / milieu (6%)
- Andere (5%)

STUDIE- EN STAGEBEURZEN

In 2009 vertegenwoordigt het beurzenprogramma een totaalbedrag van meer dan 21 miljoen euro. De bijbehorende reële uitgaven bedragen 17,8 miljoen euro, waarvan 7,4 miljoen voor de lokale beurzen en 10,4 miljoen voor de beurzen in België.

In absolute cijfers komt dit overeen met 4.349 bursalen (inclusief de deelnemers aan groepsopleidingen) voor het lokale/regionale gedeelte, en 1.465 bursalen in België, waarvan 810 nieuwe selecties in 2009.

Naast dit jaarprogramma worden ook 119 opleidingsdossiers behandeld voor rekening van de projecten. BTC beheert ook 75 dossiers in het kader van een overeenkomst met het Internationaal Agentschap voor Atoomenergie. Dit komt neer op een totaal van 1.659 dossiers die in 2009 in België behandeld worden.

Gender

31% van de beurzen in België, zowel in het kader van het jaarprogramma als in het kader van de projecten, wordt aan vrouwen uitgereikt. De lokale beurzen bereiken meer vrouwen, namelijk 41,8%.

Geografische spreiding

De bursalen die naar België komen, zijn afkomstig uit meer dan 25 landen, maar voornamelijk (98,5%) uit de 18 partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Spreiding per opleidingsdomein

In België zijn de opleidingen gespreid over de volgende vakgebieden: geneeskunde en farmacie, economie, wetenschappen, pedagogie en psychosociale sector, landbouwkunde, infrastructuur, rechten en milieu.

Programma Foresa 3

Foresa staat voor *Formation, Recherche-action en Santé* (opleiding, actie-onderzoek in gezondheidszorg). Het is een participatieve benadering om de kwaliteit en de toegang tot de gezondheidszorg voor tuberculosepatiënten te verbeteren.

Dit programma werd in 2005 opgestart door de *École de santé publique van de Université Libre de Bruxelles* (ULB) en BTC. Het loopt in vier Franstalige West-Afrikaanse landen: Benin, Burkina Faso, Mali en Senegal.

Op verzoek van de *École de Santé Publique de l'ULB* keurt de Europese Unie (de donor) goed dat het programma Foresa 3 na de eerste drie jaar wordt voortgezet, maar met constant budget.

De zendingen ter ondersteuning en begeleiding worden op basis van de verlenging opnieuw gepland, rekening houdend met de behoeftes van de externe audit. Het laatste (restitutie) seminarie vindt plaats in Ouagadougou in maart 2009. Het werk op het terrein wordt op 31 mei 2009 afgesloten.

Het eindverslag, waarin de activiteiten en de resultaten in ieder land beschreven worden, zal in 2010 beschikbaar zijn.

MICRO-INTERVENTIEPROGRAMMA (MIP)

Groepen en verenigingen van het maatschappelijk middenveld en plaatselijke overheden die bewezen hebben dat ze zelf een project kunnen identificeren en uitvoeren, kunnen een beroep doen op het MIP-programma om meer autonomie te verwerven zodat ze zelf gemakkelijker de ontwikkeling van hun eigen gemeenschap in handen kunnen nemen.

In 2009 wordt een totaalbudget van 3,2 miljoen euro toegekend voor de selectie van nieuwe microprojecten in de verschillende partnerlanden.

De verbetering van de kwaliteit van het programma krijgt in 2009 voorrang en er worden twee pijlers uitgebouwd:

Verbetering van de uitvoering

Begin 2009 wordt in Niamey (Niger) een workshop gehouden met alle MIP-programmacoördinatoren uit de verschillende landen. De MIP-processen worden er uitgewerkt met de medewerking van de dienst Kwaliteitsbeheer.

Opleiding voor de begunstigten

Sinds 2009 mag voor het eerst maximaal 5% van het jaarbudget worden uitgetrokken om de kwaliteit en de duurzaamheid van de projecten te verbeteren via de opleiding en de capaciteitsversterking van de doelgroepen en verenigingen.

© BTC / Nick Hannes

INTERVENTIES IN HET NOORDEN

INFOCYCLUS

Infocyclus is een residentiële en multidisciplinaire vorming over de Noord-Zuidverhoudingen. Deze vorming wordt in de jaren '60 opgestart door de Belgische regering. Medio 2002 wordt de organisatie ervan aan BTC toevertrouwd.

© BTC / Jan Crab

Vandaag richt de Infocyclus zich tot mensen die actief (willen) zijn in de internationale solidariteit. De doelstelling is hun reflectie over mondiale uitdagingen te ontwikkelen en hun engagement aan te moedigen. Daarnaast bevordert de Infocyclus ook de samenwerking tussen de verschillende instanties die omkadering bieden aan iedereen die actief is in de internationale solidariteit.

In 2009 volgen 1.003 deelnemers een Infocyclus. 461 Nederlandstaligen en 540 Franstaligen nemen deel aan de opleiding en ontmoeten elkaar tijdens de gemeenschappelijke sessies die in het Engels gegeven worden.

De thema's die aan bod komen, gaan van macro-economie tot antropologie, van de prioritaire thema's en sectoren van de Belgische ontwikkelings-samenwerking tot de belangrijke spelers en de internationale solidariteit. In 2009 werkt het directiecomité van BTC direct mee aan het programma door de openingspresentatie van de 11 infocycli op zich te nemen. Deze uiteenzetting schetst het kader van de Belgische officiële ontwikkelingshulp en de internationale context. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar de millenniumdoelstellingen en de Verklaring van Parijs.

E-LEARNING

Infocyclus start in 2009 een e-learningproject: afstandslessen waarin de deelnemers zich reeds bepaalde begrippen van een aantal uiteenzettingen eigen kunnen maken. Deze gemeenschappelijke basiskennis leidt tot meer interactie tussen de deelnemers tijdens de contactopleiding.

Een team van consultants begeleidt het project in de testfase met eerst en vooral een onderzoek bij de deelnemers. Vervolgens krijgen de sprekers die geselecteerd zijn om een onlinecursus te maken, een vorming over de karakteristieken van deze onderwijsvorm. Eind 2009 wordt de eerste onlinecursus over het milieu gelanceerd en getest bij het publiek. De andere cursussen worden in 2010 afgewerkt.

INFOCYCLUS MET OPTIES

De opleiding omvat een gemeenschappelijk basisprogramma en een deel 'naar keuze' waarin dieper op bepaalde onderwerpen wordt ingegaan en dat meer interactie vergt. Na een testfase worden een aantal opties via een overheidsopdracht geconcretiseerd: 'Actiemogelijkheden in de internationale solidariteit', 'Micro-initiatieven', 'Noordwerking'. Er komt later een vierde optie 'Milieu' bij.

Het lopende vijfjarenprogramma voorziet in nieuw overleg tussen de verschillende aanbieders van korte opleidingen over ontwikkelingssamenwerking.

Het jonge platform komt voor de eerste maal bijeen in 2009 en beslist om het bestaande aanbod in België te inventariseren om zo het publiek beter te kunnen informeren.

Tot slot stapt de Infocyclus over op inhoudelijke stimuli voor de deelnemers die een actieve bijdrage leveren aan de opleiding: bijvoorbeeld door over hun ervaring te getuigen of de online-evaluatie volledig in te vullen. Zij ontvangen een boekenbon die ze kunnen inruilen voor een boek van de sprekers.

TRADE FOR DEVELOPMENT CENTRE

In 2009 ontstaat het Trade for Development Centre.

Het is een door de overheid opgezet kenniscentrum dat tot doel heeft om:

- de professionaliteit en de markttoegang van de producenten in het Zuiden te verbeteren;
- expertiseversterking, informatieverspreiding en sensibilisering voor de verschillende vormen van eerlijke handel, duurzame handel en handels-hulp te bewerkstelligen;
- een uitwisselingsplatform op te zetten rond thema's zoals handelshulp, eerlijke handel en duurzame handel.

Steun aan de producenten

Markttoegang is een van de sleutelementen om van handel een ontwikkelingsinstrument te maken. Daarom ondersteunt het Trade for Development Centre de gemarginaliseerde producenten, de micro- en kleine ondernemingen en de sociale-economieprojecten (opgezet in de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking) die passen binnen die dynamiek van eerlijke of duurzame handel.

Dat gebeurt via de financiering van verschillende activiteiten: marktonderzoek, ontwikkeling van nieuwe producten, kwaliteitsverbetering van de bestaande producten, invoering van systemen voor kwaliteitscontrole, capaciteitsversterking van de producenten om een eerlijke of duurzame certificatie te behalen, vorming (in beheer, marketing, ...), deelname aan handelsbeurzen, en “*company matching*” dat producenten en importeurs rechtstreeks met elkaar in contact brengt.

In 2009 worden 13 projecten gefinancierd: 7 in Latijns-Amerika (Peru, Bolivia, Ecuador), 4 in Afrika (Marokko, Oeganda) en 2 in het Midden-Oosten (Palestijnse gebieden).

Het centrum ondersteunt ook projecten van de directe bilaterale samenwerking die de hele productie- of handelsketen aanpakken, zoals de tuinbouwketen in Rwanda of de keten van de bijenteelt in Tanzania. Het verstrekt technisch advies: analyse van de marketing en van de omgeving (institutioneel, open, ...), en stimuleert de zoektocht naar afzetmarkten, of het nu gaat om lokale, regionale of internationale markten.

www.befair.be

© BTC / Tim Dirven

Sensibiliseringscampagnes

Elk jaar in oktober organiseert het Trade for Development Centre de nationale Week van de *Fair Trade*, in samenwerking met onder meer de belangrijkste organisaties uit de sector. Tijdens die week wordt de eerlijke handel extra gepromoot. De producten krijgen dan een prominente plaats in de verschillende verkooppunten, aan de hand van mediacampagnes, van evenementen gesponsord door bekende mensen en door de deelname van ondernemingen en instellingen. Al deze activiteiten maken van die week hét eerlijke moment van het jaar.

Elk jaar bekroont het Trade for Development Centre in het kader van de Week van de *Fair Trade* de beste initiatieven op het vlak van eerlijke handel. In 2009 worden de drie *Be Fair Awards* voor het eerst aangevuld met een *Be Sustainable Award*. De drie *Be Fair Awards* belonen respectievelijk de beste startende fairtradeonderneming of –vereniging, het beste nieuwe fairtrademark en de beste organisatie in eerlijke ‘Zuid-Zuid’ handel. De gloednieuwe *Be Sustainable Award* belooft het beste initiatief van duurzame handel met de ontwikkelingslanden.

Expertisecentrum

Het Trade for Development Centre laat in 2009 een opiniepeiling uitvoeren bij de Belgische consumenten over eerlijke en duurzame handel. Dit onderzoek verschaft de spelers in de sector de nodige informatie over wat de consument denkt over eerlijke en duurzame handel.

Het Centre heeft vier elektronische publicaties gepubliceerd en verspreid:

- ‘De overheid trekt de kaart van de eerlijke handel’. Deze brochure moet de overheden sensibiliseren voor de aankoop van fairtradeproducten.
- ‘Eerlijke handel in 2009’ schetst de actuele toestand van de eerlijke handel en de grote tendensen.
- ‘Eerlijke handel, duurzame handel?’ behandelt eerlijke handel en zijn impact op het milieu.
- ‘Cosmeticaproducten uit de eerlijke, duurzame handel’.

Het Centre geeft regelmatig verschillende opleidingen, vooral bij overheidsinstanties die bij offerteaanvragen de voorkeur willen geven aan eerlijke en duurzame producten.

Een maandelijks nieuwsbrief in het Nederlands, Frans en Engels verstrekt informatie over eerlijke handel, duurzame handel, en, meer in het algemeen, over handel als ontwikkelingsinstrument.

SENSIBILISERING

Het sensibiliseringsprogramma Kleur Bekennen/Annoncer la Couleur (KLB/ALC) wil jongeren opvoeden tot actieve wereldburgers, die deelnemen aan de internationale solidariteit. Sinds 2003 voert BTC het programma uit in opdracht van de federale overheid. Het werkt hiervoor samen met provinciale partners in Vlaanderen, Wallonië en Brussel.

De 10de verjaardag van het programma werd aangegrepen om de doelstellingen en de werking een nieuwe invulling te geven. Op 1 september 2009 gaat niet alleen een nieuw schooljaar van start; ook Kleur Bekennen/Annoncer la Couleur begint aan een nieuw vijfjarenprogramma.

Kleur Bekennen/Annoncer la Couleur richt zich met het nieuwe programma tot jongeren tussen 10 en 18 jaar. De integratie van 'Opvoeden tot wereldburgers' in het onderwijs blijft een belangrijke uitdaging. Een team van promotoren in de provincies maakt scholen en jongeren warm om zelf aan de slag te gaan met het thema 'wereldburgerschap'. Zij bieden scholen en leerkrachten advies op maat, informatie over workshops en educatief materiaal, alsook een gevarieerd vormingsaanbod voor (toekomstige) leerkrachten.

Kleur Bekennen/Annoncer la Couleur houdt meer dan ooit de vinger aan de pols van de ontwikkelingen en het aanbod op de digitale markt. Het programma wil jongeren en leerkrachten niet alleen op school, maar ook in hun vrije tijd motiveren om zich bezig te houden met internationale solidariteit en wereldburgerschap. Met dat doel wordt een nieuwe strategie ontwikkeld.

Het nieuwe programma stelt zeer duidelijke resultaten voorop:

- Het opzetten van een actief kennisplatform draagt bij tot een gedeelde visie rond 'opvoeden tot wereldburgers'.
- Door de capaciteiten van de leerkrachten te versterken, komen meer initiatieven over wereldburgerschap tot stand.
- De leerkrachten maken gebruik van kwaliteitsvolle pedagogische middelen.
- Scholen voeren meer en meer duurzame projecten uit op het gebied van wereldburgerschap.

www.kleurbekennen.be

ACTIVITEITEN KLEUR BEKENNEN

In 2009 slaan Kleur Bekennen en de VVOB de handen in elkaar rond 'Scholenbanden', een project dat de samenwerking tussen scholen in Noord en Zuid wil bevorderen. Daarnaast resulteert een overleg met Milieuzorg op School (MOS) in gezamenlijke vormingen rond duurzame ontwikkeling in de verschillende provincies.

In 2009 begeleidt, ondersteunt en subsidieert Kleur Bekennen ruim 600 Vlaamse scholen die hun leerlingen in contact brengen met andere culturen. Daarnaast organiseert Kleur Bekennen ruim 600 workshops rond diversiteit,

© BTC / Dieter Telemans

www.annoncerlacouleur.be

duurzame ontwikkeling, vrede, mensenrechten en de Noord-Zuidproblematiek.

Ook de documentatiecentra van Kleur Bekennen worden druk bezocht; 5.000 geregistreerde ontleners maken gebruik van het uitgebreide aanbod educatief materiaal.

De nieuwe vakoverschrijdende eindtermen voor het secundair onderwijs die vanaf schooljaar 2010-2011 ingang vinden, zijn voor Kleur Bekennen een boeiende uitdaging. Samen met leerkrachten en aanbieders van educatief materiaal wordt onderzocht hoe 'opvoeden tot wereldburgers' zijn plaats vindt in dit nieuwe kader.

ACTIVITEITEN ANNONCER LA COULEUR

In 2009 zet Annoncer la Couleur zijn sensibilisering in de provincies voort. Ervan uitgaande dat je het makkelijkst jongeren sensibiliseert met behulp van gevormde tussenpersonen (leerkrachten, animatoren, opvoeders), organiseren we aangepaste vormingen die hen daarvoor verschillende instrumenten en actiemiddelen aanreiken. Die vormingsdagen draaien rond thema's als migratie, democratie en ontwikkelingssamenwerking. Meer dan 320 leerkrachten volgen in 2009 een vorming.

Die manier van samenwerken zorgt voor een echt hefboomeffect bij het doelpubliek (jongeren tussen 10 en 18 jaar). Alleen al in 2009 bereikt het programma gemiddeld 12.500 jongeren.

Tegelijkertijd geven verschillende culturele activiteiten (theater, didactische tentoonstellingen, film-debat,...) duizenden jongeren stof tot nadenken over campagnethema's. In 2009 worden op die manier 8.200 jongeren en 650 volwassenen benaderd.

Annoncer la Couleur steunt ook rechtstreeks jongeren die een project willen opzetten rond thema's die raakvlakken vertonen met het opvoeden tot wereldburgers. 25 projecten (740 jongeren) genieten zo methodologische, logistieke en financiële steun.

In 2009 krijgt een verlenging van de campagne over migratie concreet vorm in een nieuwe leskoffer en een vormingsmodule die samen met het Rode Kruis en het *Centre d'Action Interculturel du Centre* (Ce.R.A.I.C) zijn ontwikkeld. Deze module 'A la rencontre de l'autre' omvat een reeks steekkaarten, instrumenten en een adresboek om de leerkrachten en jeugdwerkers te ondersteunen in hun aanpak van thema's gelinkt aan het onthaal van migranten.

INTERVENTIES VOOR ANDERE OPDRACHTGEVERS

Overeenkomstig artikel 7 van de wet van 21 december 1998 tot oprichting van BTC, kan het agentschap interventies uitvoeren voor andere opdrachtgevers dan de Belgische staat. BTC beschikt daarvoor over een specifieke dienst: *BTC International Services (IS)*.

In 2009 verheldert BTC formeel de opdracht van IS: de strategische positie van BTC in een context met meerdere donoren versterken (*Division of Labour*). International Services is een interne BTC-dienst die op zoek gaat naar mogelijke projecten of interventies waar verscheidene donoren bij betrokken zijn.

Zelfs al beweegt BTC zich in een competitieve omgeving, *International Services* is geen 'business unit' met commerciële doeleinden. De doelstelling is om te zoeken naar strategische allianties en partnerships voor de Belgische ontwikkelingssamenwerking. In 2009 zet IS de nieuwe visie, missie en strategie van BTC in de praktijk om door al zijn expertise te mobiliseren en BTC ten dienste te stellen van onze partnerlanden.

In 2009 voert IS zijn strategie zoals goedgekeurd door de Raad van Bestuur verder uit. *Internationale Services*:

- versterkt de bilaterale ontwikkelingssamenwerking in welbepaalde partnerlanden;
- benut de expertise en ervaring van BTC om de Belgische ontwikkelingssamenwerking steviger in de markt te plaatsen;
- begeleidt de landenkantoren van BTC bij het bepalen van de strategie om zich te positioneren in een omgeving met meerdere donoren.

Om het beheer van zijn portefeuille financieel in evenwicht te houden, focust IS in 2009 op alle vormen van subsidies en cofinanciering, en vooral op gedelegeerde samenwerking waarbij DGD rechtstreeks betrokken is. Tegen deze achtergrond publiceert BTC een brochure waarin het Belgische beleid inzake gedelegeerde samenwerking wordt toegelicht. In 2010 moet samen met de beleidsinstanties bekeken worden in welke mate het beheerscontract kan worden aangepast om de lacunes over cofinanciering en gedelegeerde samenwerking op te vullen.

In 2009 loopt IS samen met GTZ een grote Europese opdracht mis in het kader van de 'Facilité Intra-ACP pour les migrations'. Maar BTC bereidt net als GTZ een delegatieovereenkomst voor met de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Mali.

In 2009 formuleert BTC twee projecten voor Nederland. In Congo betreft het een Nederlandse financiering voor een project in gedelegeerde samenwerking in de sector van duurzame energie in de oostelijke provincie. In Rwanda gaat het om een Nederlandse financiering voor een programma dat ondersteuning verleent aan landbouwonderzoek naar het verband tussen de professionalisering van de producenten en de ontwikkeling van productieketens. In beide gevallen levert BTC voor Nederland een bijdrage tot de technische en financiële dossiers. Ondanks het feit dat de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking (DGIS) haar akkoord geeft over de inhoud van

het technisch dossier, beslist zij toch eenzijdig om beide programma's niet verder te financieren.

In 2009 verwerft BTC een financieel instrument waardoor geïnvesteerd kan worden in prospectie en het binnenhalen van projecten en opdrachten voor derde donoren. In juni 2009 keurt de Raad van Bestuur de financiering en de oprichting van een IS-Acquisitiefonds goed. Dit fonds moet de kosten dekken voor het binnenhalen en opzetten van alle projecten of opdrachten die BTC voor derde donoren uitvoert.

IS draagt bij aan de algemene werkingskosten van BTC, zowel op de zetel als in de landenkantoren. Deze bijdrage gebeurt via forfaitaire betalingen en met specifieke betalingen per project.

Op basis van de geschatte inkomsten van IS voor 2010 stelt men vast dat de gewone uitgaven van IS gedekt worden door de inkomsten uit de portefeuille van binnengehaalde projecten. In 2010 en 2011 moet stevig werk worden gemaakt van prospectie en het binnenhalen van projecten indien de portefeuille voor derde donoren opnieuw met groei moet aanknopen.

Daarom is het nodig dat het binnenhalen van interventies in actieve gedelegeerde samenwerking (die via DGD of rechtstreeks via BTC gaan) op langere termijn gepland wordt.

INTERNATIONAL SERVICES: CONTRACTEN ONDERTEKEND IN 2009

Land	Titel	Donor	Sector
DRC	<i>Projet d'appui à l'enseignement primaire en RDC</i>	AFD	Basisonderwijs
DRC	<i>Distribution de moustiquaires dans la province du Bas-Congo</i>	PARSS	Gezondheidsinfrastructuur
Benin	<i>Projet d'appui à la filière riz</i>	EU	Landbouw
Mozambique	<i>Upgrading of Chimio substation and supply of a mobile substation to EDM</i>	Finexpo	Elektriciteitsdistributie
Ghana	<i>Hospital Laundry Project</i>	Finexpo	Algemene medische diensten
Kenia	<i>Thika Gatundu West Electrification Project</i>	Finexpo	Basisinfrastructuur
DRC	<i>Restauration de la Justice à l'Est de la RDC (Volet violence sexuelle - financement Suédois)</i>	ASDI	Vrouwen in ontwikkeling
DRC	<i>Restauration de la Justice à l'Est de la RDC (Volet violence sexuelle - financement UK)</i>	DFID	Vrouwen in ontwikkeling
Palestijns gebied	<i>Assistance technique dans le cadre du programme 'Renforcement du système judiciaire palestinien' Partie II</i>	EU	Veiligheid
Kenia	<i>Analyse des prix de TPF-Econolor pour l'installation de 7 éoliennes</i>	Finexpo	Windenergie

VISIE – MISSIE – STRATEGIE

In 2009 bestaat BTC tien jaar, een scharniermoment dat BTC aangrijpt om zijn missie, visie en strategie onder de loep te nemen. Niet alleen het tienjarig bestaan, ook interne en externe factoren spelen mee in de beslissing van BTC om na te denken over zijn fundamenteën.

Intern heeft BTC de afgelopen tien jaar een enorme groei doorgemaakt; het personeelsbestand en ook de financiële middelen zijn fors gegroeid. BTC is inmiddels uitgegroeid tot een organisatie die in binnen- en buitenland erkend en geapprecieerd wordt door zijn politieke en institutionele omgeving.

De sector van ontwikkelingssamenwerking is volop in beweging. BTC wil als dynamische organisatie méé zijn met de nieuwe ontwikkelingen, zoals het 'ownership' van de partnerlanden, de wederzijdse verantwoordelijkheid van donoren en ontvangende landen, de harmonisering tussen de donoren, de afstemming op de lokale systemen en budgethulp.

STRATEGISCHE REFLECTIE

BTC wil de invloed van deze interne en externe veranderingen op zichzelf als organisatie nagaan en nadenken over een actualisering van BTC.

De directie zet daarom een reflectie op om de missie en visie te evalueren en aan te passen.

Op basis van de herziene missie en visie wordt de strategie bepaald voor de volgende vijf jaar. Deze drie elementen - missie, visie en strategie - bieden het kader voor de aanpassing van de organisatiestructuur, zowel in Brussel als op het terrein, die in een volgende fase wordt uitgewerkt.

HET PROCES

In november 2008 wordt de denkoefening op gang getrokken. Een denktank van 10 personeelsleden (twee per directie, waaronder de directeurs) buigt zich over de bestaande missie en visie en werkt een voorstel met nieuwe teksten uit, samen met een plan voor strategie.

Deze basisteksten worden in maart 2010 aan het personeel voorgelegd voor commentaar en suggesties. De medewerkers op de zetel en op het terrein kunnen via een speciaal hiervoor gecreëerde mailbox hun opmerkingen doorgeven. Op de zetel vindt daarnaast een personeelsforum plaats, waar in werkgroepen wordt nagedacht over de voorgestelde teksten.

Aan de hand van deze feedback worden de teksten van missie en visie bijgewerkt. Met volgend resultaat:

VISIE

Wij willen een samenleving tot stand brengen die de huidige en toekomstige generaties alle mogelijkheden biedt om een rechtvaardige wereld op te bouwen.

Wij steunen en versterken de initiatieven van onze partners om de armoede uit te roeien.

MISSIE

BTC is het Belgisch ontwikkelingsagentschap. Wij vertolken het engagement van de Belgische staat voor internationale solidariteit, zowel in België als in de ontwikkelingslanden.

In partnerschap met de regeringen van de landen waar wij actief zijn, sluiten wij ons aan bij de inspanningen van de internationale gemeenschap om de armoede uit te roeien.

Wij werken zowel voor de Belgische staat als voor andere ontwikkelingspartners.

Wij luisteren, adviseren en stellen de expertise van onze medewerkers ter beschikking van onze partners. In de complexe wereld die ons omringt, zoeken wij naar vernieuwende oplossingen. Daarbij nemen wij de hoogste professionele normen in acht.

Transparantie en integriteit zijn de basisprincipes van onze aanpak. Door de kwaliteit van onze dienstverlening dwingen wij vertrouwen af. Wij nemen de volle verantwoordelijkheid voor onze acties.

WAARDEN

INNOVATIE

RESPECT

INTEGRITEIT

VERANTWOORDELIJKHEIDSZIN

ENGAGEMENT

STRATEGIE

De strategie om dit te realiseren, is gebaseerd op vijf pijlers:

- uitbouw van een resultaatgerichte organisatie;
- capaciteitsopbouw van het BTC-personeel;
- verankering van het procesmanagement en beheersing van de verandering;
- innovatie en vernieuwing van de samenwerkingsvormen (nationale uitvoering, sectorale benadering, budgethulp);
- het sluiten van concrete partnerships met donoren en partnerlanden.

KWALITEIT

COMMON ASSESSMENT FRAMEWORK (CAF)

Het Common Assessment Framework is een eenvoudig en gebruiksvriendelijk kader voor zelfevaluatie waarmee overheidsdiensten op een gestructureerde wijze de beginselen van Integrale Kwaliteitszorg vorm kunnen geven en op een participatieve manier meer te weten kunnen komen over het functioneren van de organisatie.

In 2009 houdt BTC een vierde CAF-zelfevaluatie op de zetel en hebben er gelijkaardige zelfevaluaties plaats in de landenkantoren van Tanzania en Vietnam.

Medio 2009 wordt een balans opgemaakt van de manier waarop BTC sinds 2005 het CAF toepast. De directie beslist voorlopig geen zelfevaluaties meer te doen en de nadruk te leggen op de ontwikkeling van een beheerskader, gebaseerd op het EFQM¹-model, waarin het streven naar uitmuntendheid (het voortreffelijk beheren van de organisatie en het behalen van resultaten) centraal staat.

PROCESBEHEER

De belangrijkste processen voor de implementatie van de beurzen en de microprojecten in de partnerlanden, worden in het eerste trimester van 2009 beschreven. In de loop van het jaar gebeurt dat ook voor heel wat ondersteunende processen.

Procesherzieningen

Het verloop van bepaalde processen wordt nader bekeken en voortdurend verbeterd. Er worden procesherzieningen georganiseerd en de beslissingen die in dat kader genomen worden, worden in de praktijk omgezet.

Er wordt nagedacht hoe de procesherzieningen kunnen afgestemd worden op het programma van interne audits, zodat er onmiddellijk gevolg kan gegeven worden aan de aanbevelingen uit die audits.

¹ | European Foundation for Quality Management.

Q-Platform

Het Q-platform wordt permanent bijgewerkt zodat het personeel kan beschikken over de geüpdate procesbeschrijvingen en interne regels voor de uitvoering van de processen.

Processen en uitvoeringsmodaliteiten

Afstemming, zoals bedoeld in de Verklaring van Parijs, betekent dat er zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de processen die reeds deel uitmaken van het beheersysteem van de partner.

De keuze voor het beheersysteem, waartoe elk proces behoort, gebeurt al bij de formulering van een interventie, en kan gewijzigd worden tijdens de uitvoering.

Deze keuze stoelt onder meer op een analyse van de institutionele en organisatiecapaciteiten van de partner, evenals op een risicoanalyse.

De reeds gestarte denkoefening om de beschrijving van de uitvoeringsmodaliteiten af te stemmen op de procesbenadering wordt voortgezet via twee zendingen naar Senegal.

Externe interesse voor de procesaanpak van BTC

De procesaanpak van BTC blijft veel belangstelling wekken. Verschillende organisaties (VVOB, POD Maatschappelijke Integratie, SNV, Vlerick Management School enz.) vragen BTC om inlichtingen hierover.

Certificatie ISO 9001 : 2008

Het certificatieproces wordt gestart nadat het in een stappenplan werd gegoten. Dat laatste beschrijft uitgebreid de verschillende stappen die ervoor moeten zorgen dat het kwaliteitsbeheersysteem bij BTC, hoofdzakelijk gebaseerd op de procesaanpak, kan beantwoorden aan de vereisten van de ISO-norm 9001 : 2008.

MONITORING & EVALUATIE (M&E)

Zoals bepaald in het beheerscontract tussen BTC en de Belgische staat wordt de kwaliteit van de prestaties van BTC jaarlijks geëvalueerd. In 2009 worden in totaal 16 projecten in 8 partnerlanden geëvalueerd. BTC werkt mee aan deze evaluatie en zetelt in de technische opvolgingscommissie.

De in 2009 geëvalueerde projecten worden als relevant beschouwd, maar te grote ambities en te weinig resultaatgerichtheid staan hun doeltreffendheid en duurzaamheid in de weg.

De strategische en inhoudelijke aansturing blijft zwak, ondanks een grote interventie van de projectteams.

Algemeen genomen onderstreept de evaluatie van 2009 hoe belangrijk een globale visie is van de Belgische ontwikkelingssamenwerking, die meer moet openstaan voor vorming en moet inspelen op de veranderende internationale context.

Het M&E-systeem, dat uit 4 elementen bestaat (baseline-studie, jaarverslag, tussentijdse evaluatie en eind-evaluatie), wordt verder toegepast in overeenstemming met de bijhorende procesbeschrijving.

RESEARCH & DEVELOPMENT

De internationale context van ontwikkelingssamenwerking is voortdurend in beweging. De afgelopen jaren hebben onder meer de Verklaring van Parijs en de Accra Agenda for Action duidelijk gesteld dat *ownership* een steeds belangrijker plaats moet innemen. De partnerlanden willen en moeten meer verantwoordelijkheid krijgen zodat ze zich de projecten en programma's echt kunnen toe-eigenen.

Ook voor BTC heeft dat ingrijpende gevolgen. Wij moeten onze methodes en instrumenten aan die veranderende context aanpassen en, indien nodig, nieuwe instrumenten ontwikkelen. Daarom beslist het Directiecomité in 2009 om een Research & Development-cel (R&D) op te richten.

De R&D-cel gaat projectmatig te werk. Voor ieder onderwerp worden interne medewerkers met specifieke expertise naar de R&D-cel gedetacheerd. Opzet is voldoende tijd en ruimte te creëren om de R&D-projecten ten gronde uit te werken.

De eerste opdrachten van de R&D-cel hebben betrekking op de nationale uitvoering van projecten, de ontwikkeling van instrumenten om projecthulp efficiënt op te volgen en het uittekenen van een duidelijk kader voor institutionele versterking.

Naarmate de partners meer verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering van de ontwikkelingsprojecten, eisen de donoren en opdrachtgevers een sluitende financiële controle en een duidelijk kader voor risico-beheer. Doordat de benodigde instrumenten nog niet allemaal voorhanden zijn, loopt een aantal nieuwe projecten vertraging op.

Een eerste R&D-opdracht waartoe het Directiecomité beslist, is het opstellen van een kader dat de verantwoordelijkheden van de partner en van BTC duidelijk vastlegt wanneer het beheer van de financiën en aankopen volgens de nationale systemen van de partnerlanden verloopt.

In samenspraak met de beleidsceel van de minister en de Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking wordt een beleidsnota geschreven en een aangepaste methodologie uitgewerkt. Zodra de Belgische overheid deze nieuwe instrumenten goedkeurt, kan BTC ze in zijn dagelijkse werking integreren als strategisch hulpmiddel om het *ownership* van de partner te vergroten.

Een tweede opdracht sluit aan bij de ontwikkeling van een Belgisch beleidskader voor de verschillende hulpvormen. De R&D-cel voert een diepgaande analyse uit naar projecthulp binnen de sectorale ontwikkelingsstrategieën van het partnerland.

Hieruit blijkt dat de inspanningen steeds meer worden toegespitst op capaciteitsversterking van de partnerinstellingen, die zelf instaan voor de uitvoering van hun ontwikkelingsinitiatieven.

De rol van de technisch assistent evolueert van projectuitvoerder naar systeemdenker, van sectoraal expert naar veranderingsmanager.

Een team van BTC-medewerkers in Brussel en op het terrein voert deze studie uit. Ze moet leiden tot een conceptdocument dat richtinggevend is voor al wie dagelijks betrokken is bij de voorbereiding en de uitvoering van projecten en programma's.

Met zijn derde R&D-project wil BTC een aantal instrumenten ontwikkelen waarmee de projectteams en het management de uitvoering van projecten beter

kunnen opvolgen. Deze opdracht heeft dus tot doel het resultaatgericht beheer in de projecten te optimaliseren.

Dankzij informatisering en automatisering is het de bedoeling dat vanaf 2010 de kernindicatoren van de projecten driemaandelijks worden opgevolgd. Op die manier komen eventuele problemen tijdig aan het licht en kunnen ze op proactieve wijze worden aangepakt.

Het vierde R&D-initiatief wil een duidelijker kader schetsen voor de organisatie van projecten rond institutionele versterking van de partner. Als eerste stap organiseert BTC een workshop met externe deskundigen, met als doel een aantal begrippen te verduidelijken. In 2010 is het de bedoeling om een conceptdocument over institutionele versterking af te werken en een aanzet te geven voor een strategie en actieplan.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

BTC wil zijn verantwoordelijkheid opnemen op sociaal, economisch en milieugebied en meewerken aan de verwezenlijking van een duurzame samenleving. Het agentschap bouwt daarom zijn beleid voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) verder uit.

Door het ontwikkelen van een sterk MVO-beleid wil BTC, bovenop zijn basisopdracht (de uitvoering van de bilaterale samenwerking), een voortrekkersrol op zich nemen en als rolmodel fungeren voor zijn partners.

BTC innoveert en verhoogt zijn interne expertise door de verschillende elementen van zijn MVO-beleid verder te ontwikkelen. Concreet gaat het daarbij om het opstellen van een ethische code, een intern aids- en genderbeleid, en het behalen en behouden van milieulabels.

Het Directiecomité keurt op 4 maart 2009 het beleidsdocument *Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen* goed. De strategische aansturing en de coördinatie

van de processen rond MVO worden toevertrouwd aan de betrokken experts in de verschillende departementen. Integriteit wordt onder het sponsorschap van de directeur Financiën gebracht; gender en aids onder het sponsorschap van de directeur *human resources*.

Belangrijkste verwezenlijkingen in 2009

- een Gender Mainstreaming Strategie;
- een algemeen kader voor een aidsbeleid zetel-terrein;
- start van de interne werkgroep 'integriteitsmanagement';
- partnerschap met het Federaal Bureau voor Ambtelijke Ethiek en Deontologie van de FOD Budget en Beheerscontrole;
- technische opleiding over corruptiebestrijding in de projecten in de sector gezondheidszorg;
- de derde ster van het label Ecodynamische onderneming;
- BTC-publicatie '*Environment & Development*'.

MILIEUVERSLAG

Dit milieuverslag beschrijft de krachtlijnen, de belangrijkste resultaten en een aantal opmerkelijke feiten op het vlak van milieuzorg in 2009. Meer informatie daaromtrent staat in de Milieuverklaring 2010, beschikbaar op WWW.BTCCCTB.ORG >> Over BTC >> Verantwoord ondernemen.

MILIEUBEHEERSYSTEEM (MBS)

Het milieubeheersysteem geldt voor alle activiteiten van het hoofdkantoor van BTC in Brussel. In de eerste plaats gaat het over activiteiten die verband houden met de rechtstreekse milieuaspecten (water, energie, papier, mobiliteit, opleiding van het personeel, communicatie, aankoopbeheer, veiligheid van het personeel). Anderzijds betreft het MBS ook de activiteiten die te maken hebben met de onrechtstreekse milieuaspecten: de voorbereiding van de ontwikkelingsprojecten voor het Zuiden (formulering), de activiteiten in België zoals de Infocyclus, het Trade for Development Centre, het Juniorprogramma...

De landenkantoren van BTC in de partnerlanden en de projecten en -programma's vallen niet onder het toepassingsgebied van het MBS. Toch ondersteunt en stimuleert BTC daar elk initiatief dat tracht te werken aan een beter milieubeheer.

MILIEUBELEID

Het milieubeleid van BTC is door het directiecomité goedgekeurd. Het omvat actielijnen, een strategie en doelstellingen. Hieronder leest u een fragment uit het milieubeleid.

De interventies van de Belgische ontwikkelingssamenwerking focussen op verschillende thema's: onderwijs en vorming, gezondheidszorg, basisinfrastructuur, landbouw en voedselzekerheid, maatschappijopbouw... Ook het milieu en de klimaatverandering zijn bijzondere aandachtspunten, hetzij als activiteitensector (projecten waarin het milieu een centrale zorg is), hetzij als transversaal thema wanneer de milieuthema's passen in een totaalaanpak.

BTC wil vastberaden zijn engagement opnemen om een eerlijke wereld tot stand te brengen, waarin milieuzorg en respect voor culturen de nodige aandacht krijgen en waarin gestreefd wordt naar permanente verbetering. Dat engagement krijgt op verschillende niveaus invulling.

Milieuzorg op de zetel van BTC bevorderen om elke vorm van vervuiling te voorkomen door voor 2010 concrete doelen voorop te stellen:

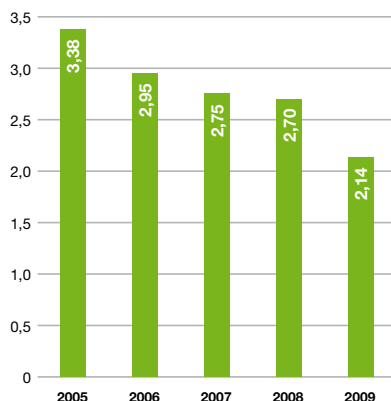
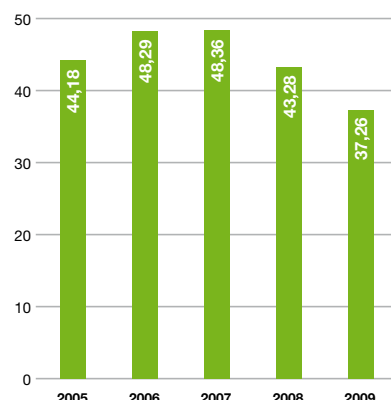
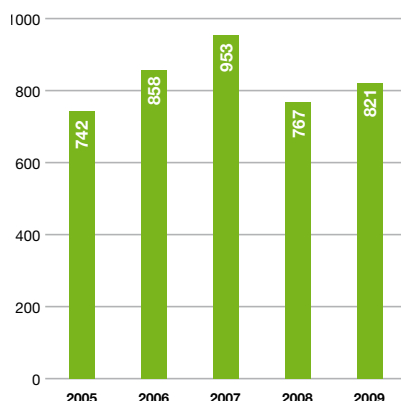
- 10% minder papierverbruik ten opzichte van 2009;
- 5% minder waterverbruik ten opzichte van 2009;
- 5% minder stroomverbruik ten opzichte van 2009;
- Waar mogelijk milieucriteria integreren in overheidsopdrachten voor de levering van goederen of diensten;
- Werken aan een duurzamer mobiliteitsbeleid en de uitstoot van de vliegreizen blijven compenseren;
- Communiceren en informeren over het milieu, zowel intern, bij de medewerkers van BTC, als extern, bij de stakeholders in België en in de partnerlanden;
- De milieuwetgeving opvolgen en naleven;
- De integratie van het milieu verbeteren in alle programma's en projecten in België en in het Zuiden, met als doelstelling de milieurisico's (vervuiling, verlies aan biodiversiteit, habitatdegradatie) in te perken en positieve vernieuwingen op het vlak van milieu te stimuleren, zowel in de voorgestelde aanpak en strategie als in de gebruikte technieken en technologie.

BTC: gecertificeerd voor zijn milieubeheer

Sinds 2006 staat BTC bij de Europese Commissie geregistreerd als een EMAS-organisatie (Management and Audit Scheme, Europees milieubeheer- en milieu-auditsysteem). BTC is ook gecertificeerd volgens de internationale norm ISO 14001 en is door het Brusselse Gewest erkend als een ecodynamische onderneming

met drie sterren. Deze labels getuigen van de inspanningen die bedrijven leveren om hun milieuprestaties te evalueren en te verbeteren. Een externe audit controleert jaarlijks de goede werking en de verbeteringen van dit beheersysteem. BTC wordt doorgeïllustreerd door AIB Vinçotte.

**WATERVERBRUIK IN M³
PER PERSOON (VTE)****EVOLUTIE VAN HET ENERGIEVERBRUIK
IN KWH PER M²****JAARGEMIDDELTE VAN KOPIEËN
PER VOLTIJDSE EQUIVALENT****MILIEUPRESTATIES²****WATERVERBRUIK**

In 2009 is het waterverbruik per persoon ongeveer 15% gedaald ten opzichte van 2008; het bedraagt iets meer dan 2m³/jaar/persoon.

Doelstelling 2010: het verbruik met 5% verminderen t.o.v. 2009.

ENERGIEVERBRUIK

Sinds 2008 heeft BTC gekozen voor een leverancier van 100% 'groene' stroom.

Sinds 2007 vertoont het verbruik een geleidelijke maar duidelijke daling van ongeveer 12% per jaar.

Doelstelling 2010: het stroomverbruik met 5% verminderen.

PAPIERVERBRUIK

De evolutie van het papierverbruik is onregelmatig; er kan nog aanzienlijke vooruitgang geboekt worden. De sensibiliseringsacties voor het personeel om nutteloze fotokopieën te vermijden en meer systematisch de functie recto-verso of de scanner te gebruiken, moeten worden voortgezet.

BTC gebruikt 'Triotec'-papier met 50% gerecycleerde vezels. Alle publicaties van BTC worden op gerecycleerd papier en met plantaardige inkt gedrukt.

MOBILITEIT

Het personeel van BTC krijgt zijn openbaar vervoer 100% terugbetaald (individuele jaarabonnementen). De fietsvergoedingen zijn in 2009 gestegen van 0,15 €/km naar 0,20 €/km.

Drie fietsen staan ter beschikking van het personeel. In een parkeergarage van BTC werden 20 overdekte en beveiligde fietsstaanplaatsen aangelegd.

De Informatiecyclus over ontwikkelingssamenwerking en het Trade for Development Centre van BTC maken voor hun verplaatsingen in de stad gebruik van de carsharingdienst Cambio.

In 2009 start BTC een proefproject voor telewerken. Vanaf 2010 wordt telewerk uitgebreid en structureel geregeld. Deze maatregel zorgt voor een vlottere verkeersstroom en minder CO₂-uitstoot.

CO₂-VOETAFDruk EN -COMPENSATIE

In 2009 worden 2.500 CER (*Certified Emissions Reductions*) gekocht en geannuleerd om de CO₂-uitstoot van de vluchten voor de periode 2007-2008 te compenseren. Er is gekozen voor certificaten van het type *Gold Standard* of gelijkwaardig, die komen van projecten voor duurzame ontwikkeling.

2 | In 2009 worden alle gegevens grondig nagekeken om deze over te brengen in het EIS-systeem (*Environmental Information System*). In de voorheen gebruikte tabellen werden foute formules opgespoord en daaruit blijkt dat het waterverbruik per persoon lager ligt dan tot nog toe geschat. Door de gegevens in het EIS-systeem over te brengen, wordt een grotere betrouwbaarheid van de gegevens gegarandeerd.

De CO₂-voetafdruk voor 2009 vertoont een stijging van de vliegtuigreizen (in verhouding tot de stijgende activiteiten van BTC) en daarom zal BTC in 2010 ongeveer 2.000 certificaten moeten aankopen.

Markante gebeurtenissen in 2009

- BTC behaalt de 3^e ster van het label Ecodynamische onderneming van het Brussels gewest.
- BTC berekent zijn CO₂-voetafdruk 2008 en koopt en annuleert 2500 CO₂-certificaten (*Gold Standard* of gelijkwaardig) ter compensatie van de vluchten voor de jaren 2007 en 2008.
- BTC publiceert een kapitalisatiewerk (124 p.) 'The Environment and Development - A view of 30 development projects' over milieumainstreaming in de projecten van BTC.
- BTC wordt genomineerd voor de *EMAS Awards 2009* en vertegenwoordigt België in de categorie 'Overheidsadministraties'.
- BTC werkt mee in de stuurgroepen van de Europese Commissie voor de herziening van de Europese strategie voor milieumainstreaming en voor de ontwikkeling van richtlijnen voor het opzetten van een SWAP (*Sector Wide Approach*) op het gebied van milieu en natuurlijke rijkdommen.
- BTC selecteert milieu als prioritaire sector in twee partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking (Peru en Tanzania).

INTEGRITEITSMANAGEMENT EN ANTICORRUPTIE

In zijn nieuwe missie en identiteit bevestigt BTC dat integriteit en transparantie tot de vijf basiswaarden van het agentschap behoren. Deze verankering vertaalt zich in een aantal initiatieven die de integriteit van BTC als organisatie moeten verhogen en die erop gericht zijn de BTC-medewerkers te informeren, te vormen en te sensibiliseren op het gebied van integriteit en corruptiebestrijding.

Werkgroep integriteitsmanagement

Begin 2009 keurt het directiecomité de oprichting van een interne werkgroep integriteitsmanagement goed. De opdracht van de werkgroep is een intern meld- en adviespunt voor corruptie op te richten en de ethische code van BTC op te waarderen tot een effectief integriteitsinstrument. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende departementen van BTC,

de vakbonden en de dienst interne audit. Inspraak van het terrein is gegarandeerd via een aantal overlegondes. In 2009 maakt de werkgroep een inventaris van de verschillende integriteitsinstrumenten van BTC, een integriteitsanalyse op de hoofdzetel en op het terrein, en worden de fundamenten gelegd voor een vernieuwde ethische code.

Deze integriteitsoefening is geen sinecure en vergt zowel inhoudelijke als methodologische expertise. Om deze oefening te ondersteunen en het debat te objectiveren wordt een partnerschap afgesloten tussen BTC en het Federaal Bureau voor Ambtelijke Ethiek en Deontologie van de FOD Budget en Beheerscontrole.

Het partnerschap loopt tot eind 2011 en bepaalt onder meer dat het bureau twee integriteitsexperts ter beschikking stelt van BTC. Deze experts zullen BTC in 2010 blijven helpen om integriteitsinstrumenten op maat te ontwikkelen.

Corruptiepreventie

Voor een ontwikkelingsagentschap is een geïnformeerde aanpak van corruptie uitermate belangrijk. Vandaar dat BTC al zijn medewerkers vorming en informatie aanbiedt over hoe corruptie werkt en hoe ze vermeden en bestreden kan worden.

Ten eerste maakt corruptiepreventie systematisch deel uit van het onthaaltraject voor nieuwe Technisch Assistenten en Junior Assistenten die voor BTC in de partnerlanden aan de slag gaan.

Ten tweede kunnen alle BTC-medewerkers een beroep doen op de expertise en de dienstverlening van het U4 *Anti-Corruption Resource Centre*, waarvan BTC sedert 1 januari 2008 lid is. De expertise omvat uitgebreide praktische knowhow en informatieve documenten op maat van ontwikkelingswerkers, on-line te consulteren, en beslaat een ruime waaier aan thema's en regio's. Alle BTC-medewerkers kunnen ook gebruik maken van de U4 helpdesk, die gerund wordt in samenwerking met *Transparency International*. Deze helpdesk verschaft op korte termijn technische informatie en advies. U4 biedt daarnaast een resem onlineopleidingen aan, gaande van algemene anticorruptieopleidingen tot gespecialiseerde modules over onderwijs en politieke besluitvorming. Tot slot organiseert U4 elk jaar een aantal seminars in ontwikkelingslanden

waarbij de dialoog met de partner omtrent corruptiebestrijding wordt aangegaan en uitgediept. Zo faciliteerde BTC in 2009 de organisatie van een U4-anti-corruptieseminarie in Mali over onderwijs. In 2010 zal BTC seminars in Rwanda (gezondheidszorg) en Vietnam (onderwijs) ondersteunen.

Ten derde, en nieuw vanaf 2009, wordt op de hoofdzetel van BTC een reeks technische opleidingen georganiseerd voor sectorexperts en Technisch Assistenten. Zo vindt in juni 2009 een opleiding plaats over corruptiepreventie in de gezondheidszorg, met deelnemers van DGD, Lux-Dev, de Europese Commissie, een aantal NGOs en BTC. Voor 2010 staan opleidingen over corruptiepreventie in infrastructuurprojecten en in overheidsopdrachten op het programma.

Donorcoördinatie

Op het vlak van donorcoördinatie werkt BTC actief mee aan het project Transparent Aid (Tr-Aid) van de Europese Commissie en het Europese antifraudebureau OLAF. Tr-Aid behelst de ontwikkeling van een databank die alle geldstromen van officiële ontwikkelingshulp bevat. Op die manier zal met een muisklik zichtbaar zijn welke donoren met welke bedragen actief zijn in onze partnerlanden. In 2009 is de samenwerking gestart en vanaf 2010 worden de gegevens van BTC geïntegreerd in het Tr-Aid-systeem – als één van de eerste ontwikkelingsagentschappen van de EU.

GENDERMAINSTREAMING

In juni 2009 neemt BTC een nieuwe start inzake gendermainstreaming.

Het genderseminarie dat van 6 tot 13 juni plaatsheeft in Niger, waarbij meer dan 150 deelnemers (60% vrouwen, 40% mannen) hun genderervaringen in ontwikkelingsprogramma's en –projecten bijeenbrengen, vormt hiervan de eerste aanzet. Het seminarie wordt afgesloten met de zogenaamde Verklaring van Niamey, waarin negen aanbevelingen staan opgesomd die het mogelijk moeten maken om de genderdimensie in de indicatieve samenwerkingsprogramma's te integreren.

De nieuw aangeworven genderexperte start in juni 2009 met een studie ter voorbereiding van een vol-

waardige strategie voor gendermainstreaming. Alle interne diensten worden bij deze analyse betrokken. De nieuwe strategie wordt op 20 januari 2010 door de directie goedgekeurd.

Ze omvat twee assen: gender integreren in de organisatie van BTC, en gender als aandachtspunt opnemen in alle samenwerkingsprojecten en –programma's. In januari 2010 begint de implementatie van deze strategie op de zetel en op het terrein; in december 2014 moet een en ander rond zijn.

Deze strategie sluit aan bij de engagementen die in de Millenniumdoelstellingen zijn ingeschreven en heeft tot doel de duurzaamheid van de interventies op het terrein te versterken. Ze is ook afgestemd op de *Accra Agenda for Action* en ze concretiseert de verbintenissen die genomen zijn in het kader van het Actieplatform van Peking (1995).

De nieuwe genderstrategie van BTC heeft de volgende visie: 'Vóór 2015 dragen personeelsleden van BTC op het terrein en op de zetel bij aan het promoten van gelijkheid tussen vrouwen en mannen. Ieder van ons zal de genderdimensie in het dagelijks werk op structurele en systematische wijze integreren. Daartoe zal BTC de nodige vorming, capaciteitsopbouw, beleid, richtlijnen, procedures en instrumenten aanbieden.' Dergelijke flexibiliteit maakt het ook mogelijk de implementatie van deze strategie volledig af te stemmen op de genderstrategie van ieder van de partnerlanden.

MAINSTREAMING VAN HIV/AIDS

BTC engageert zich om de aanbevelingen van de Belgische beleidsnota's in verband met HIV/aids³, Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten⁴, Gender, Kinderrechten, Gezondheid en Gezondheidszorg, en Educatie⁵ uit te voeren.

Eerst en vooral wil BTC HIV/aids intern mainstreamen. Dat gebeurt in de bredere context van een beleid rond Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

BTC heeft een strategisch plan voor aidspreventie op de werkvloer (zowel in België als in de landenkantoren) en voor zorgverlening voor zijn werknemers. Dat moet

3 | "De Belgische bijdrage tot de strijd tegen HIV/AIDS" (maart 2006).

4 | "Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten" (maart 2007).

5 | "Het recht op gezondheid en gezondheidszorg" (januari 2009).

ook de geloofwaardigheid van BTC inzake aidsbestrijding ten goede komen. Deze strategie staat niet los van de promotie van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, alsook van gendergelijkheid bij BTC. De doelstelling voor 2010 is de strategie om te zetten in een operationeel plan met concrete acties op de zetel en in de verschillende landenkantoren.

Daarnaast ijvert BTC voor een externe mainstreaming van hiv/aids. Bij de formulering van elk nieuw project wordt onderzocht of het project het risico van hiv/aids niet vergroot en of er haalbare actiepunten kunnen worden geïdentificeerd. In zijn gezondheidsprojecten besteedt BTC ook veel aandacht aan de versterking van het gezondheidssysteem. Heel wat gezondheidswerkers worden immers ingezet om de aidsepidemie te bestrijden, als ze zelf al niet door de ziekte getroffen zijn. Dat heeft tot gevolg dat de reguliere gezondheidsdiensten onderbemand zijn, met alle risico's voor de gezondheid van de lokale bevolking.

Ten slotte ondersteunt BTC projecten die specifiek HIV/aids bestrijden.

BTC werkt in deze strijd samen met andere organisaties. In België is BTC lid van het aidsplatform en de werkgroep Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten. In de partnerlanden werkt het agentschap samen met de ministeries en de verschillende betrokken partners.

MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID

BTC engageert zich ten aanzien van de gemeenschap in de wijk waar de hoofdzetel gevestigd is. In de geest van goed nabuurschap wil het agentschap zich blijvend integreren door deel te nemen aan sociale, culturele of recreatieve activiteiten in de Brusselse Marollen.

BTC neemt deel aan de vergaderingen van het buurtcomité van de Marollen.

Regelmatig organiseert BTC in de hal van zijn hoofdkantoor tentoonstellingen van kunstenaars, die gekozen worden omdat hun werk met ontwikkelingssamenwerking of met ontwikkelingslanden te maken heeft.

Deze tentoonstellingen zijn gratis, wat drempelverlagend werkt voor de mensen in de buurt.

Artisanale kerstversiering uit een BTC-project in Peru wordt in november 2009 gratis aangeboden aan de sociale organisaties uit de Marollen, in samenwerking met het buurtcomité. In 2010 wordt de actie herhaald. In 2010 is het ook de bedoeling weer aan te knopen met een traditie uit het verleden: buurtbezoeken voor het BTC-personeel onder leiding van een stadsgids, gecombineerd met een kennismaking met de sociale organisaties in de buurt.

BTC vult zijn maatschappelijk engagement ook in door afgeschreven computermateriaal te schenken aan *Close the Gap*. Het agentschap is actief lid van Kauri, een vereniging die maatschappelijk verantwoord ondernemen in België bevordert. Kauri begeleidt BTC bij de initiatieven die het maatschappelijk engagement van BTC nog moeten versterken (ondermeer een stakeholdersbijeenkomst in 2010).

© BTC / Eric Gamache

BEHEER VAN DE FINANCIËN

De omzet van BTC stijgt van 217 miljoen euro in 2008 naar 237 miljoen in 2009.

Sinds 2009 worden de openbare aanbestedingen in Brussel opgevolgd door de dienst Logistiek & Aankoop. Op die manier zijn er meer garanties dat de toegepaste wetgeving zorgvuldig wordt nageleefd in de administratieve procedures. De planning van de overheidsopdrachten blijft een teer punt in de organisatie. Daardoor sluiten de uitgaven niet aan bij de geplande budgetten, wat aanleiding geeft tot heel hoge werkdruk aan het eind van het kalenderjaar.

Vanaf 2009 worden de wisselkoersverschillen per project en per jaar geboekt. In een omgeving met sterk schommelende koersen levert dat een juister beeld op dan wanneer die verschillen aan het eind van een meerjarenproject worden verrekend.

In Rwanda volgen de aanbestedingen voortaan de lokale wetgeving (voor de activiteiten in medebeheer). Voor belangrijke investeringsgoederen wordt dan gewerkt met documentair krediet. De Nationale Bank van Rwanda beheert de gereserveerde bedragen op rekeningen waar BTC geen rechten op heeft. BTC registreert deze transacties als uitgaven.

Op basis van artikel 38 van de wet tot oprichting van BTC, kan het agentschap vrij beslissen over de belegging van zijn middelen, met inachtneming van de begrotingsmaatregelen in het kader van de Belgische deelname aan de Europese Monetaire Unie. BTC heeft de Minister van Ontwikkelingssamenwerking gevraagd om een versoepeling van artikel 38 te mogen toepassen.

In 2009 heeft BTC geldbeleggingen gedaan in schatkistcertificaten en overheidspapier (36%), op kortetermijnrekeningen bij Deutsche Bank (31%), ING (20%) en Fortis (13%).

De Nationale Bank van België heeft BTC toegevoegd aan de lijst van de overheidsinstellingen voor wat betreft de toepassing van de roerende voorheffing op beleggingen.

De financiering via DGD vertoont een overschot van 1.991.488,68 euro. Dat bedrag wordt in 2010 in mindering gebracht van een schijf voor operationele kosten.

Door de wereldwijde crisis zijn de centraal gegeneerde intresten verwaarloosbaar, zodat de projecten aan het eind van het jaar geen vergoeding krijgen.

De nieuwe modaliteiten voor de uitvoering van de hulp (o.a. nationale uitvoering) verhogen de risico's op fraude en corruptie omdat de partnerlanden vaak zwakke interne controlesystemen hebben. Ook in de Democratische Republiek Congo is deze problematiek actueel, omdat in het interne controlesysteem geen aandacht wordt besteed aan *'value for money'*.

In zijn verslag aan de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering rapporteert BTC open en uitvoering over vastgestelde financiële malversaties.

Indien BTC op dat vlak nog efficiënter wil worden, moeten middelen worden vrijgemaakt voor meer audits naar *'value for money'* en voor forensische audits. Het is duidelijk dat het begrip *'nultolerantie'* anders wordt geïnterpreteerd in de verschillende contexten van de partnerlanden. BTC heeft daar geen invloed op, maar het agentschap wordt er wel op afgerekend omdat fraude en corruptie altijd financieel gecompenseerd moeten worden (het Westen hanteert op dat vlak een absolute nultolerantie). Toch zijn fraude en corruptie in de enorm moeilijke context van fragiele staten haast onvermijdelijk. In dat verband zou een winstberekening per project een middel kunnen zijn om vastgestelde fraude te kunnen verrekenen.

SOCIAAL VERSLAG

Gelet op het bijzondere juridische statuut van BTC, valt de organisatie onder diverse regelgevingen inzake de rechten en plichten van zijn personeel, met name de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en de wet van 14 december 2000 tot vaststelling van sommige aspecten van de organisatie van de arbeidstijd in de openbare sector. Voorts beschikt BTC over een arbeidsreglement.

PERSONEEL⁶

BTC heeft verschillende categorieën van werknemers, waarvan sommige zeer specifieke eigenschappen hebben.

- De werknemers op de hoofdzetel in Brussel.
- De expats (werknemers die met een Belgisch contract in het buitenland werken). Deze categorie bestaat uit:
 - de internationale experts die in de landenkantoren tewerkgesteld zijn (onder meer de plaatselijk vertegenwoordigers);
 - de Technisch Assistenten die in de projecten werken ('coöperanten');
 - de Junior Assistenten van het 'Juniorprogramma voor Ontwikkelings-samenwerking' (sinds 2006).
- Het lokale personeel in de landenkantoren van BTC.

Deze drie categorieën samen vormen het 'BTC-personeel' waarover in dit verslag gerapporteerd wordt.

De lokale werknemers in de meer dan 200 projecten en programma's die BTC uitvoert, worden hier buiten beschouwing gelaten omdat ze tewerkgesteld zijn onder zeer uiteenlopende arbeidsvoorwaarden, vaak onder (mede) verantwoordelijkheid van het begunstigde land.

Hoofdzetel in Brussel

In 2009 neemt het aantal personeelsleden op de hoofdzetel toe met bijna 7% tot een totaal van 191 werknemers (182 voltijds equivalenten). De gemiddelde leeftijd van de werknemers is 40 jaar.

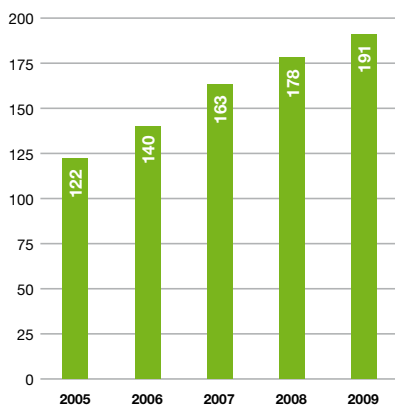
- 81% van de werknemers werkt voltijds; 19% deeltijds.
- 90% van de werknemers heeft een contract van onbepaalde duur; 10% een contract van bepaalde duur.

Expats

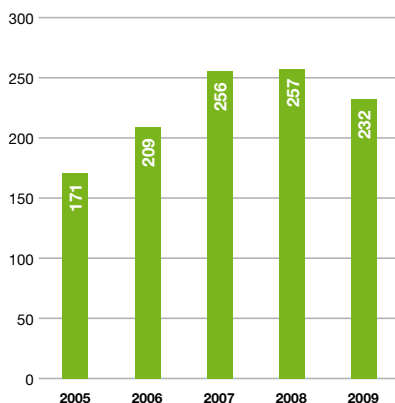
Eind 2009 telt BTC 232 expats. De daling ten opzichte van 2008 is voornamelijk toe te schrijven aan het kleinere aantal Junior Assistenten. Op 31 december 2009 zijn er slechts 47 Junior Assistenten. Ze hebben een gemiddelde leeftijd van 27 jaar.

Alle expats werken voltijds. De werknemers in de landenkantoren, zowel de expats als het lokaal personeel, hebben een contract van onbepaalde duur.

WERKNEMERS OP DE HOOFDZETEL IN BRUSSEL

EXPATWERKNEMERS

6 | Gegevens op afsluiting van het boekjaar conform de sociale balans (een aantal gegevens van voorgaande jaren werd gecorrigeerd conform de sociale balans).

De Technisch Assistenten in de projecten hebben allen een contract van onbepaalde duur met termijnclausule. Zij worden immers aangenomen voor de duur van hun project, maar aangezien projecten niet zelden verlengd worden, is het noodzakelijk een termijnclausule op te nemen. Zodra een project definitief wordt afgesloten, loopt het contract van de Technisch Assistent ook af.

De gemiddelde leeftijd van de Technisch Assistent is 48 jaar. Hierbij dient opgemerkt dat BTC inspanningen doet om de beste Technisch Assistenten te behouden door ze tewerkstellingskansen in andere projecten aan te bieden. BTC moedigt zijn medewerkers overigens aan om de overstap van het terrein naar de hoofdzetel in Brussel of omgekeerd in overweging te nemen.

De Junior Assistenten hebben ook een contract van onbepaalde duur met termijnclausule. Het Juniorprogramma biedt jongeren de kans om maximaal voor 2 jaar in een project te werken.

Lokaal personeel

Op 31 december 2009 werken in totaal 199 lokale medewerkers in de verschillende landenkantoren van BTC.

Man/Vrouw

De personeelscategorie van de expats bestaat hoofdzakelijk uit mannen (85%). In de andere categorieën is de verhouding evenwichtig.

	Mannen	Vrouwen
Hoofdzetel Brussel	46%	54%
Expats	85%	15%
Junior Assistenten	49%	51%
Lokaal personeel	60%	40%

Geografisch

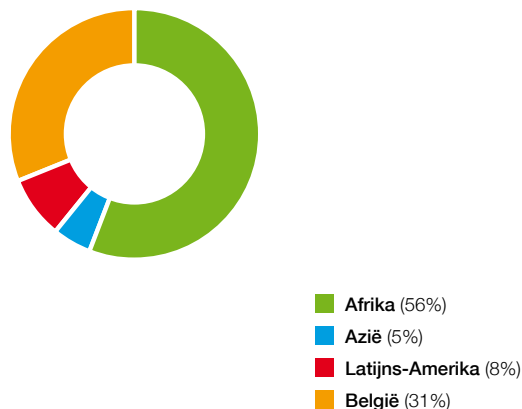
Het totale personeelsbestand van BTC voor 2009 bedraagt 622 werknemers. De geografische uitsplitsing wordt gegeven in onderstaand diagram.

LOONBELEID

Hoofdzetel Brussel

De wet van 21 december 1998 tot oprichting van BTC bepaalt dat de lonen bij BTC in overeenstemming

GEOGRAFISCHE SPREIDING VAN HET PERSONEELSBESTAND

moeten zijn met de lonen die de Belgische overheid betaalt. De lonen van het BTC-personeel mogen niet hoger liggen dan die van de ambtenaren in de federale overheidsdiensten.

Bovenop het brutoloon krijgen de werknemers maaltijdcheques, een (externe) groepsverzekering voor pensioensparen, een hospitalisatie- en bijstandverzekering, en integrale terugbetaling van de kosten voor het openbaar vervoer.

Nieuwe medewerkers worden op basis van een formele functiebeschrijving en een bijbehorende functieclassificatie in een bepaalde loonschaal geplaatst, overeenkomstig het loonbeleid dat op 12/09/2006 door de Raad van Bestuur is goedgekeurd. De lonen stijgen jaarlijks volgens de anciënniteit in de functie. Voor mannen en vrouwen worden dezelfde loonschalen gebruikt; er is dus geen verschil tussen de lonen voor mannen en vrouwen.

Alle BTC-medewerkers kunnen de functieclassificatie, de functiebeschrijvingen en de loonschalen vrij raadplegen op het bedrijfsnetwerk.

Expats

Het loonbeleid voor de expats sluit aan bij de aanpak van de Belgische Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking en houdt rekening met de internationale arbeidssituatie.

Concreet wordt er gewerkt met een voorlopige looninschaling, geïnspireerd op een Hay-classificatie, aanvuld met expat- en hardshipvergoedingen. BTC biedt ook de klassieke expatvoordelen (huisvesting, schoolvergoeding enz.), inclusief de nodige verzekeringen.

BTC respecteert uiteraard alle regels in de Belgische fiscale wetgeving. Daardoor is het agentschap echter minder aantrekkelijk als overzeese werkgever ten opzichte van vergelijkbare ontwikkelingsorganisaties in Europa, die niet onder een vergelijkbare fiscale regelgeving vallen.

Junior Assistenten

De Junior Assistenten werken in het kader van het Junior Programma voor ontwikkelingssamenwerking. Dat programma biedt alle Juniors dezelfde voorwaarden, waaronder een arbeidscontract, een maandloon, een 13^e maand, huisvesting, sociale zekerheid en de noodzakelijke verzekeringen.

In 2009 wordt de opleiding en de voorbereiding van de Junior Assistenten onder een apart contract van bepaalde duur gebracht. Het is de bedoeling dat het specifieke expatcontract van de Juniors pas geactiveerd wordt bij effectief vertrek naar het terrein.

Lokaal personeel

BTC wil zich profileren als een correcte en interessante werkgever in de partnerlanden met aandacht voor de lokale arbeidsmarkt.

BTC gaat dan ook verder met de toepassing van het goedgekeurde beleid rond de salarissen voor de

lokale medewerkers. Dit betekent dat, per land, de mediaanpositie wordt bepaald voor de verschillende functieniveaus ten opzichte van een aantal vergelijkbare organisaties.

De invoering van het loonbeleid houdt ook in dat het basisloon jaarlijks evolueert en aan de stijging van de levensduurte kan worden aangepast.

In 2009 loopt de invoering van de nieuwe loonschalen vertraging op in een beperkt aantal landen (o.a. Marokko) omdat BTC niet tijdig betrouwbare en vergelijkbare gegevens krijgt van zusterorganisaties.

Lokale personeelswerving

BTC wil zoveel mogelijk gebruik maken van lokale medewerkers om zijn opdracht uit te voeren. Door de lokale medewerkers te coachen en de kans te geven opleidingen te volgen, wil BTC ook de lokale capaciteiten in de partnerlanden versterken.

In ieder land wordt gewerkt met objectieve, transparante en open rekruteringsprocedures. Lokale medewerkers ondertekenen een arbeidsovereenkomst die door plaatselijke juristen is goedgekeurd en die de lokale wetgeving respecteert. Alle sociale en fiscale regels worden strikt in acht genomen.

© BTC / Jean Schmets

© BTC / Eric Gamache

VERLOOP VAN PERSONEEL**Hoofdzetel Brussel**

Het personeelsverloop (ontslag en vertrek van werknemers) bedraagt 7,2% in 2009. Dat is een daling ten opzichte van 2008 (9,6%), die vooral toe te schrijven is aan minder ontslagen door de werknemer. Er is een mogelijk verband met de crisis op de arbeidsmarkt: werknemers zijn in het algemeen voorzichtiger om van werkgever te veranderen.

INSTROOM HOOFDZETEL VOLGENS LEEFTIJD (1/1 – 31/12/2009)

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Totaal
20-30 jaar	4	24	28
31-40 jaar	8	11	19
41-50 jaar	2	7	9
51-60 jaar	0	1	1
61-70 jaar	3	0	3
Totaal	17	43	60

UITSTROOM HOOFDZETEL (1/1 – 31/12/2009)

Reden	Mannen	Vrouwen	Totaal
Onderling overleg	1	2	3
Vervangingsovereenkomst	1	7	8
Contract van bepaalde duur	6	16	22
Overplaatsing hoofdzetel - terrein	1	1	2
Opzeg werknemer	3	5	8
Ontslag	2	1	3
Totaal	14	32	46

Deze tabellen houden geen rekening met studentencontracten noch met Junior Assistenten.

Expats**INSTROOM EXPATS (1/1 – 31/12/2009)**

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Expats	74	9	83
Junior Assistenten	16	15	31
Totaal	90	24	114

UITSTROOM EXPATS (1/1 – 31/12/2009)

Reden	Mannen	Vrouwen	Totaal
Expats			
Pensioen	2	0	2
Einde contract	49	11	60
Opzeg werknemer	6	0	6
Ontslag	4	1	5
Totaal	61	12	73
Junior assistenten			
Einde contract	20	24	44
Opzeg werknemer	4	4	8
Ontslag		1	1
Totaal	24	29	53
Algemeen totaal	86	40	126

VERZUIM

In 2009 bedraagt het verzuimcijfer voor de hoofdzetel 2,39%. Dit cijfer kan vergeleken worden met het door SD-Worx gepubliceerde verzuimcijfer 2009 voor België: 2,45%.

Het ziekteverzuimpercentage is de verhouding van het aantal ziektedagen ten opzichte van de te werken dagen. Alleen kortdurend ziekteverzuim (afwezigheid wegens ziekte minder dan 1 maand) wordt in rekening gebracht bij deze berekening.

Zetel 2009

Alle fysieke personen op 31/12/2009	191
Totaal FTE 31/12/2009	182
Theoretisch aantal gewerkte dagen	48.636
Totaal aantal ziektedagen gewaarborgd loon	1.161
Totaal aantal ziektedagen / Theoretisch aantal gewerkte dagen	2,39%

OPLEIDING

De nieuwe hulpvormen en de vernieuwde relatie tussen donoren en partnerlanden vormen een grote uitdaging voor BTC en zijn personeel. Capaciteitsversterking van de eigen medewerkers, zowel op de hoofdzetel als op het terrein, blijft daarom onontbeerlijk om zowel de vereiste knowhow in huis te halen als werk van hoge kwaliteit af te leveren.

Het bestaande opleidingsaanbod wordt verbeterd en uitgebreid zodat BTC een lerende organisatie wordt. Opleiding is immers een strategisch instrument om ervoor te zorgen dat BTC internationaal erkend wordt als ontwikkelingsagentschap.

Begin 2009 organiseert BTC een grootschalige bevraging bij het personeel. Dat is de eerste en noodzakelijke stap om een strategisch en operationeel opleidingsbeleid te ontwikkelen, dat tegemoet komt aan de reële behoeften van het personeel en de organisatie in haar geheel. Uit deze bevraging worden acht aanbevelingen gedestilleerd die de basis vormen voor het nieuwe opleidingsbeleid van BTC. Dat beleid wordt op 14/10/2010 door de directie goedgekeurd.

Dit zijn de kernpunten van dat beleid:

- het verder systematiseren van de aangeboden opleidingen volgens strategische doelstellingen;
- het versterken van de interne opleidingscapaciteit;
- het nog beter integreren van de opleidingen in de Ontwikkelcirkels (o.a. door individuele opleidings- en ontwikkelingsplannen op te stellen);
- het bevorderen van synergieën en nieuwe opleidingsvormen met partnerorganisaties;
- het uitbouwen van een efficiënt systeem voor kennis-beheer;
- het ontwikkelen van mechanismen voor monitoring, opvolging en evaluatie van opleidingen.

Vele van deze zaken zullen pas in 2010 ten volle gerealiseerd worden.

In 2009 staat het zomerseminarie opnieuw in het teken van capaciteitsversterking van de eigen medewerkers. Deze keer wordt ingezoomd op *Change Management*. Parallel vinden workshops plaats rond budgethulp en het beheer van overheidsfinanciën (*Public Finance Management*). Voor de eerste keer wordt ook in samen-

werking met het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid (IOB) een inleidende cursus ontwikkelingssamenwerking georganiseerd met speciale aandacht voor de nieuwe hulpvormen.

Ook bestaande opleidingen worden op hun beurt geactualiseerd. Zo wordt de tweemaandelijks briefing vóór het vertrek van terreinmedewerkers volledig herbekeken. De opleiding Logisch Kader wordt aangevuld met een introductie in Outcome Mapping, als complementair plannings- en monitoringinstrument. Ook gender- en milieuvorming krijgen een vernieuwde aandacht.

De samenwerking met Train4Dev, het competentienetwerk van donoren, wordt aangescherpt om zo de opleidingen beter te harmoniseren en schaalvoordelen te behalen. BTC-medewerkers kunnen onder meer deelnemen aan opleidingen in *Knowledge Management*, *Public Finance Management* en *Public Sector Reform*.

Een laatste niet onbelangrijke nieuwigheid is het openstellen van de briefings vóór vertrek voor nationale terreinmedewerkers en het organiseren van een taal cursus Frans (naast de bestaande cursus Nederlands).

Het opleidingsbudget stijgt in 2009 om aan al deze nieuwe uitdagingen het hoofd te bieden. In totaal wordt 200.000€ besteed aan opleidingen op de hoofdzetel en een gelijkaardig bedrag voor de vormingen op het terrein, verdeeld over het personeel van de landenkantoren en de vormingszendingen.

Uit onderstaande tabel blijkt een evenwichtige spreiding tussen de opleidingen op de hoofdzetel en op het terrein. De lokaal georganiseerde opleidingen in het buitenland zijn zelfs nog niet in deze cijfers opgenomen.

AANTAL UREN OPLEIDING (HOOFDZETEL - 2009⁷)

Personeel hoofdzetel	6.545	41%
Personeel terrein (exclusief Juniors)	6.996	43%
Junior assistenten	2.545	16%
Totaal	16.086	100%

7 | Een nieuwe berekeningsmethode maakt een betere vergelijking mogelijk tussen het aandeel terrein en hoofdzetel. De cijfers voor het terreinpersoneel werden gezuiverd op deelname aan seminars.

LOOPBAANONTWIKKELING

Sinds 2007 beschikt BTC over een programma voor loopbaanontwikkeling: de “ontwikkelcirkels”. De ontwikkelcirkels stellen de leidinggevende in staat om zijn rol als coach en begeleider van zijn medewerkers ten volle op te nemen. Ze vergemakkelijken de communicatie, dragen bij tot het behalen van de doelstellingen en stimuleren de ontwikkeling van de medewerkers.

Een ontwikkelcirkel omvat 4 gesprekken;

- Het functiegesprek, waarin duidelijk wordt gemaakt wat van de medewerker verwacht wordt.
- Het planningsgesprek, waarin individuele doelstellingen worden geformuleerd.
- Het functioneringsgesprek, waarin de medewerker wordt opgevolgd.
- Het evaluatiegesprek, waarin de medewerker wordt geëvalueerd ten opzichte van de vooropgestelde doelstellingen.

Ontwikkelcirkels zijn gericht op een betere individuele en organisatorische werking. Zij hebben geen impact op het loon.

In 2009 worden de nodige opleidingen over de toepassing van de ontwikkelcirkels georganiseerd.

De vorig jaar aangekondigde doelstelling om tegen eind 2009 te beschikken over een evaluatierapport van iedere technisch assistent is niet volledig gerealiseerd. BTC blijft alle betrokkenen herinneren aan de noodzaak en het belang van de evaluatierapporten en hoopt een en ander vanaf 2010 te systematiseren.

PETER - EN METERSCHAP

In 2008 werd het peter- en meterschap ingevoerd op de hoofdzetel van BTC. In 2009 begeleiden de peters en meters 21 nieuwe medewerkers.

ARTEMIA

Het Artemia-programma biedt BTC-medewerkers op de zetel de kans om tijdelijk in een andere instelling of organisatie te gaan werken om zo hun technische kennis, hun expertise verder te ontwikkelen. In 2009 worden 2 aanvragen om diverse redenen niet geconcretiseerd.

TELEWERK

Enerzijds om het privé- en beroepsleven beter op elkaar af te stemmen en anderzijds om de werknemer te laten werken op een plaats die beter aangepast is aan het uitvoeren van bepaalde taken, ontwikkelt BTC twee bijzondere vormen van werkorganisatie:

- occasioneel telewerk;
- structureel telewerk.

Het occasioneel telewerk laat de medewerkers toe maximaal 10 werkdagen per kalenderjaar thuis te werken. Op 31/12/2009 zijn er 33 medewerkers die van dit systeem gebruik maken.

Het structureel telewerk biedt het personeel de mogelijkheid om een vaste dag per week thuis te werken. Om ervan gebruik te kunnen maken, moeten de medewerker en zijn oversten een haalbaarheidsvragenlijst invullen en de praktische aspecten regelen. BTC betaalt de medewerker de kosten voor het maandelijks internetabonnement terug.

Alvorens dit te veralgemenen, test een stuurgroep van 10 medewerkers dit uit gedurende een periode van 6 maanden. Het gunstige evaluatieverslag leidt ertoe dat BTC, in samenspraak met de sociale partners, het structureel telewerk invoert vanaf 1 januari 2010.

SOCIAAL OVERLEG

Het Basisoverlegcomité (BOC) is de officiële vergadering tussen de werkgever en de drie vakbondsvertegenwoordigers. Het BOC komt periodiek samen en wordt voorgezeten door de Voorzitter van het Directiecomité. Tijdens deze bijeenkomsten stelt BTC, op initiatief van de vakorganisaties, verschillende dossiers voor die betrekking hebben op het BTC-personeel (individuele gevallen worden niet besproken). De vakbonden worden uitgenodigd om hun advies te geven.

Het wettelijk kader voor het BOC is de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel, en de bijbehorende koninklijke uitvoeringsbesluiten. Het Basisoverlegcomité maakt deel uit van het Sectorcomité VII (KB van 30/7/2003, gepubliceerd in het Belgische Staatsblad op 29/9/2003).

www.blogcooperation.be

In 2009 komt het Basisoverlegcomité twee keer bijeen. Directie en vakbonden beslissen om ad-hoc samen te komen. In december 2009 wordt beslist om opnieuw met een vaste vergaderkalender te werken.

VRIJWILLIGE DIENST BIJ DE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING (VDOS)

Om jongeren de kans te geven een eerste werkervaring op te doen in de ontwikkelingssamenwerking werd in 2006 de Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking (VDOS) opgericht. De 'junior assistenten' dompelen zich rechtstreeks onder in een bilateraal ontwikkelingsproject en worden daarin begeleid door medewerkers in Brussel en een coach op het terrein.

De Vrijwillige Dienst organiseert elk jaar in januari een selectieprocedure, bestaande uit een schriftelijke proef bij Selor en een mondelinge proef bij BTC. In april en in oktober wordt dan telkens bekeken of het profiel van de geselecteerde kandidaten overeenstemt met het profiel waarnaar de projecten op zoek zijn.

In 2009 zijn 72 van de 316 kandidaat-vrijwilligers geslaagd en in de wervingsreserve opgenomen. 51 van hen vertrekken uiteindelijk naar het buitenland. Met de 112 junior assistenten van de vorige selecties brengt dit het aantal aanstellingen op het terrein sinds de start van het project in 2006 op 163.

Belangrijke gebeurtenissen in 2009 zijn de tussentijdse evaluatie van het programma en de openstelling naar ngo's.

Hoewel het programma over verschillende instrumenten beschikt voor interne evaluatie, blijft een externe evaluatie belangrijk om een objectieve kijk te krijgen op de successen en de tekortkomingen en om met de partners te bekijken welke verbeteringen kunnen worden aangebracht.

Uit deze evaluatie komt onder meer het volgende naar voor: *'Hoewel het programma in een moeilijke context moest starten, is het er snel in geslaagd de stemming errond te doen keren. Gaandeweg heeft het de andere*

betrokken partijen overtuigd van zijn ernst en kwaliteit... Nu heeft het programma de belangrijkste stakeholders overtuigd van zijn potentieel, wat niet enkel wijst op een succes maar ook een grote uitdaging en gevaar vormt in die mate dat het risico loopt een hoge vlucht te nemen zonder voldoende geleid te zijn door zijn specificiteit, doelstellingen en waarden.'

Deze evaluatie geeft een duidelijker beeld van de relevantie van het programma in de huidige samenwerkingscontext en geeft aanwijzingen over een eventuele verlenging.

Op grond van de eerder stimulerende conclusies en aanbevelingen wordt in het eerste semester van 2010 een projectformulering gepland voor de periode na juni 2011.

In 2009 krijgt ook de in de programmawet voorziene openstelling naar NGO's concreet gestalte in een testfase. Via Acodev en Coprogram werken 6 NGO's mee aan deze testfase die in 2010 zou moeten leiden tot een openstelling van het programma naar alle NGO's. In 2009 worden 5 junior assistenten in een NGO-project aangesteld.

Om uitwisseling met de Belgische bevolking mogelijk te maken, wordt een blog gestart (www.blogcooperation.be). In 2009 registreert deze maandelijks gemiddeld 2250 bezoekers. De blog evolueert voortdurend: de laatste verandering is de oprichting van een forum als uitwisselingsplatform voor de ex-junior assistenten. Dat forum zou de zoektocht naar werk en de uitwisseling van best practices moeten stimuleren en de junior assistenten moeten helpen onderling contact te houden.

Op 31 december 2009 wordt de Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking (VDOS) officieel omgedoopt tot Juniorprogramma van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Logischerwijs worden de vrijwilligers nu junior assistenten genoemd. Deze reeds lang verwachte naamsverandering moet de dubbelzinnigheid rond het statuut van de junior assistenten wegnemen.

ICT

In 2009 wordt het startschot gegeven voor een nieuwe strategie inzake informatiebeheer. Deze strategie werd uitgetekend in 2008 en moet alle informatie integreren in een centraal informatiesysteem van BTC (BIS: *BTC Information System*). Prioriteit gaat hierbij naar het gegeven en niet meer naar het instrument. Er moet een unieke en coherente referentiebron beschikbaar zijn voor iedere externe vraag om informatie.

De ingebruikname van het programma Damino, een programma om de lokale beurzen te beheren, is een eerste concrete verwezenlijking van de nieuwe strategie. Deze positieve ervaring is een aansporing om op die weg door te gaan en zo een antwoord te bieden op de uitdagingen die de groeiende activiteit van BTC met zich meebrengt. Het invoeren van een centraal informatiesysteem blijft de prioriteit op het vlak van gegevensbeheer.

In 2009 wordt op de hoofdzetel een nieuw e-mailprogramma in gebruik genomen: Outlook wordt vervangen door Lotus Notes. Deze omschakeling is niet probleemloos verlopen en wijst op het belang van een goed veranderingsbeheer.

Om de groeiuitdagingen van BTC het hoofd te bieden wordt ook de informatica-infrastructuur van de zetel vanaf 2009 aangepast. De netwerkinfrastructuur wordt volledig vernieuwd tegen eind 2010. Een grotere netwerkcapaciteit moet voortaan inspelen op de groeiende behoeften naar beschikbare informatie en op de aangekondigde decentralisatie van de BTC-activiteiten. De verbindingen tussen de zetel, de landkantoren en de projecten zullen performanter gemaakt worden zodat de informatie toegankelijker is en om internettelefonie en decentralisatie van het e-mailverkeer mogelijk te maken.

KENNISBEHEER

Kennisbeheer is een van de acht ondersteuningsprocessen van BTC. Tot 2009 werd het kennisbeheer wat stiefmoederlijk behandeld, in de zin dat het werd overgelaten aan de discretie van de verschillende afzonderlijke diensten. Sinds 2009 komt daar stilaan meer lijn in.

In 2009 wordt een werkgroep 'Kennisbeheer' opgericht, die in de loop van het jaar drie keer bijeenkomt. De bedoeling is om een advies voor de directie te formuleren over de manier waarop kennisbeheer het best georganiseerd wordt.

De werkgroep stuurt aan op een pragmatische en concrete aanpak, die gericht is op het aanmoedigen en verbeteren van bestaande activiteiten van kennisbeheer. De werkgroep maakt een inventaris van de reeds bestaande initiatieven op het vlak van kennisbeheer.

Daarbij aansluitend worden meteen een aantal lacunes en verbeterpunten geïdentificeerd. Het is noodzakelijk een centrale coördinerende functie te voorzien, die onder meer een brug moet slaan tussen de initiatieven van de verschillende diensten en de kennisuitwisseling op gang moet brengen met gepaste informatica-hulpmiddelen. Een voor de hand liggende vraag hierbij is hoe opleiding en kennisbeheer elkaar kunnen versterken.

In 2010 moet de werkgroep een concreet actieplan uitwerken om tot een efficiënt kennisbeheer te komen. De geformuleerde aanbevelingen zullen daarbij als leidraad dienen. Het actiever betrekken van ICT en de nieuw opgerichte R&D-cel moeten garant staan voor een stevige verankering in het strategische beleid van BTC, gericht op de uitbouw van een lerende organisatie.

LOGISTIEK

Aankopen centraliseren

In 2009 worden de processen voor de aankopen in detail uitgeschreven. Het is de bedoeling om vanaf 2010 alle aankopen voor de hoofdzetel in Brussel te centraliseren bij de dienst Logistiek & Aankoop. In 2010 wordt de elektronische bestelbon geïntroduceerd zodat het volledige proces in de boekhoudsoftware kan worden opgevolgd. Op die manier is het mogelijk om de aankopen beter te plannen en de risico's beter te beheersen.

Archivering

Voor de archivering worden de noodzakelijke processen uitgeschreven. In 2010 worden ze geoptimaliseerd in samenwerking met het Belgische Rijksarchief. Het doel is om in 2010 eenduidige archiefselectielijsten voor alle departementen en diensten op te maken. Zo moeten de documenten efficiënter beheerd kunnen worden, zowel in materiële als in elektronisch vorm. Ook de risico's moeten op die manier beter onder controle worden gebracht. Elektronisch archiveren krijgt voorrang.

Wagenpark

In 2009 wordt een eerste inventaris van het BTC-wagenpark opgesteld voor de zetel en het buitenland. In 2010 wordt deze inventaris geactualiseerd en worden ook de verzekeringen geïnventariseerd.

Infrastructuur

Het huurcontract en alle aanpassingen aan de huurovereenkomst van het BTC-gebouw worden in één huurcontract samengebracht. In 2010 worden de kosten voor de gemeenschappelijke ruimten verder geanalyseerd en gerationaliseerd. De beschikbare kantooroppervlakte wordt efficiënter benut door de bezettingsgraad te verhogen. Ook het beheer van de Espace Jacquemotte, het conferentiecentrum van BTC, wordt efficiënter aangepakt om zowel interne als externe gebruikers een betere service aan te bieden.

Raamcontracten

De dienst Logistiek groepeerde systematisch zijn aankopen met behulp van meerjarige contracten. In 2009 wordt het raamcontract voor de aankoop van motoren en voertuigen voor de projecten toegekend. Bestellingen van computermateriaal, printers, fotokopieerapparaten, papierwaren en dergelijke gebeuren via het raamcontract met de Federale Overheidsdiensten. Voor de schoonmaak van de kantoren wordt een vierjarig contract afgesloten. In 2010 wordt deze politiek uitgebreid naar onder meer het drukwerk.

EXTERNE COMMUNICATIE & MARKETING

2009 is een scharnierjaar voor BTC. De herpositionering van het agentschap in de veranderde internationale ontwikkelingscontext vertaalt zich in een nieuwe visie, missie en waarden. BTC krijgt ook een nieuwe visuele identiteit en organiseert een aantal publieke evenementen in Brussel en de partnerlanden.

De communicatiestrategie sluit volledig aan bij de strategie van BTC: de algemene bekendheid van BTC als ontwikkelingsagentschap vergroten, helder communiceren over de bereikte resultaten en zo een maatschappelijk draagvlak creëren voor internationale hulp.

10 JAAR BTC

2009 zal voor BTC altijd een uitzonderlijk jaar blijven: een jaar waarin zijn tiende verjaardag in Brussel en in alle partnerlanden tegelijkertijd werd gevierd.

Een nieuw symbool voor partnership

De nieuwe missie, visie en waarden zijn de bouwstenen van de identiteit van BTC, die in alle communicatiemiddelen herkenbaar zal zijn. Het ontwerp bureau BaseDesign begeleidt deze oefening op basis van vele gesprekken met personeelsleden in Brussel en het buitenland.

De nieuwe identiteit bestaat uit zes onlosmakelijk verbonden elementen. Het logo bestaat zelf uit een symbool en de drie letters van BTC. Het symbool is universeel, drukt solidariteit uit en partnership tussen het Noorden en het Zuiden, in een gelijkwaardige verhouding, in perfecte harmonie.

De baseline 'Building a Fair World' geeft de visie perfect weer: 'een samenleving tot stand brengen die de huidige en toekomstige generaties alle mogelijkheden biedt om een rechtvaardige wereld op te bouwen'. De definitie 'Belgisch ontwikkelingsagentschap' maakt BTC kenbaar op internationaal niveau. Tot slot maken de kleuren, lettertypes en foto's de visuele identiteit compleet.

Interne blog als aanloop naar de 10^e verjaardag

De interactieve blog '10yearsBTC' wordt 4 maanden vóór de feestelijkheden gelanceerd om alle collega's, ook in de verst verwijderde projecten, bij de festiviteiten te betrekken. Gezelligheid en humor zijn het opzet en al gauw kan de blog op heel wat enthousiasme rekenen.

Een eerste stap in de richting van een hechter, meer solidair BTC dat zichzelf beter kent. Er worden recepten en plaatselijke hits gepost, er wordt gestemd op teams die een uitdaging aangaan en we vinden er getuigenissen van collega's van het eerste uur.

Tentoonstelling en catalogus *'Building a Fair World'*

Om zijn tiende verjaardag te vieren wil BTC ook de Belgische bevolking tonen wat het precies doet. De publieke opinie weet vaak amper dat ontwikkelingshulp werkelijk bijdraagt aan de opbouw van een eerlijker wereld. Projecten in vijf partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking staan centraal in een fototentoonstelling die verwezenlijkt werd dankzij het fotografencollectief Nadaar. Bedoeling is de officiële ontwikkelingshulp een nieuw en tastbaar gezicht geven. In de tentoonstelling *'Building a Fair World'* zien we boeren, naaisters, leerlingen, een onderzoekster... in hun dagelijkse omgeving aan het werk. De blik van de toeschouwer gaat naar de trotse gezichten die vaststellen dat hun toekomst een positieve wending neemt. De boodschap is duidelijk: de officiële ontwikkelingshulp moet de mensen de middelen geven om hun leven te verbeteren, met respect voor hun cultuur en hun keuzes. De resultaten zijn er: een tekst vat duidelijk samen welke resultaten de projecten tot nog toe bereikt hebben. De tentoonstelling hangt op de hekken van het Warandepark in Brussel. Ze loopt oorspronkelijk van 17 december 2009 tot 17 februari 2010, maar wordt al gauw verlengd tot 17 april 2010. Een catalogus van de tentoonstelling bevat nog meer foto's.

Debat en receptie in aanwezigheid van Herman Van Rompuy

Op 17 december 2009 verzamelt een officiële receptie in het BELvue Museum in Brussel alle stakeholders van BTC in België. Na de vernissage van de tentoonstelling *'Building a Fair World'* dompelt een debat tussen de huidige en drie ex-ministers van ontwikkelingssamenwerking de gasten onder in de hulpcontext van de afgelopen 10 jaar. Onder het toezien van twee uitgelezen gasten, Herman van Rompuy, de nieuwe voorzitter van de Europese Raad, en prinses Mathilde, wisselen zij van gedachten over de balans en de uitdagingen van ontwikkelingssamenwerking.

Bonte evenementen in de wereld

In alle partnerlanden van België worden op hetzelfde moment gelijksoortige evenementen georganiseerd.

© BTC / Valérie Vierset

Elk land biedt zijn eigen programma aan. Zo zijn er in Benin, Senegal, de Democratische Republiek Congo en Marokko tentoonstellingen, is er een festival van de Belgische film in Mali, staan er stands in Marokko en Vietnam en wordt er een persconferentie gegeven in Rwanda en Benin. Overal wordt de tiende verjaardag in een prettige sfeer gevierd in aanwezigheid van de stakeholders ter plaatse.

ANDERE OPMERKELIJKE INITIATIEVEN

De focus in 2009 ligt dan wel op 10 jaar BTC, ook een aantal andere activiteiten blijven het vermelden waard. Er komen drie nieuwe publicaties uit, waaronder de brochure *'The Environment and Development'*, die een blik werpt op 30 ontwikkelingsprojecten en de manier waarop zij de milieudimensie in de praktijk integreren.

Twee projecten van de Belgische ontwikkelingssamenwerking in Peru en Tanzania zijn het voorwerp van de centrale reportage in het RTBF-programma *'Le jardin extraordinaire'*.

Een journalist van Metro vergezelt de winnares van de Openbedrijvendag 2008 op haar reis naar Benin en schrijft daar drie artikels over.

De website www.btcctb.org trekt nog meer bezoekers aan en wordt bevestigd als het belangrijkste communicatiemiddel van BTC.

In de partnerlanden steunt BTC op een netwerk van lokale communicatoren die hun bijdrage leveren aan de algemene communicatiestrategie. Zij vormen dé schakel tussen de interventies en de zetel: zij ondersteunen de programma's en de projecten in hun communicatie en zorgen ervoor dat informatie over de resultaten beschikbaar is. In oktober 2009 komen ze voor de eerste maal in Brussel bijeen tijdens een opleidings- en uitwisselingsweek. Een interessante ervaring die er op termijn moet toe leiden dat de partners zich de ontwikkelingsprogramma's meer toe-eigenen.

Tijdens het zomerseminarie van BTC is er een vormingsmodule 'Communicatie voor ontwikkeling', waarin uitgelegd wordt hoe communicatie gebruikt kan worden als dialooginstrument om de stakeholders te mobiliseren en om een gunstige omgeving te creëren die de interventies doet slagen.

INTERNE COMMUNICATIE

Interne communicatie zorgt voor een goede informatie-doorstroming zodat de medewerkers in staat zijn hun werk naar behoren uit te voeren. Ze ondersteunt het management in zijn initiatieven en maakt kritische vraagstelling mogelijk. Ten slotte bevordert ze de identiteit, de samenwerking en het vertrouwen vanuit de bedrijfscultuur en creëert een tweerichtingsverkeer tussen management en medewerkers.

Het intranet van BTC blijft het interne communicatiemiddel bij uitstek. Op 19 juni 2009 sleept het de eerste prijs in de wacht van ABCi, de Franstalige vereniging voor interne communicatie.

De landenkantoren en de projecten krijgen meer zichtbaarheid op het intranet: er wordt meer informatie uit de partnerlanden gepubliceerd. In februari wordt het personeel op de zetel bevraagd over gebruik en verwachtingen van het intranet. Op basis daarvan wordt het bestaande intranet lichtjes aangepast. De conclusies worden meegenomen in de ontwikkeling van het nieuwe intranet, dat voor zijn structuur op het procesbeheer geënt wordt.

E-mail

Om het e-mailverkeer te stroomlijnen wordt een e-mailbeleid uitgewerkt, met tips voor een efficiënt gebruik van het medium. In 2010 volgt een campagne met opleidingen die het personeel vertrouwd moet maken met het e-mailbeleid.

Op het terrein

De interne communicatie in de landenkantoren en de projecten wordt uitgebouwd. Tijdens een missie naar Mali wordt een driedaagse workshop rond interne communicatie georganiseerd. Dit resulteert in een concreet actieplan; er wordt onder meer een praktische gids opgesteld. In de toekomst zijn gelijkaardige workshops gepland in andere landenkantoren.

Personeelsbijeenkomsten

Het personeel komt maandelijks op informele bijeenkomsten samen. In 2009 worden twee algemene personeelsvergaderingen gehouden tijdens dewelke de voorzitter van het directiecomité het beleid en de strategie van BTC uitgebreid toelicht. In april vindt een personeelsforum plaats waarin uitgebreid gediscussieerd wordt over de nieuwe missie en visie.

Op 11 december 2009 wordt het personeelsfeest gehouden. Bijzonder in 2009 is dat dit in alle partnerlanden op hetzelfde moment plaatsheeft. De nieuwe missie, visie, waarden en bijhorende visuele identiteit worden op hetzelfde moment voorgesteld aan alle BTC-medewerkers op de zetel en op het terrein. Op de zetel is het mogelijk om te 'skypen' met collega's in de 18 partnerlanden.

Onthaal nieuwe medewerkers

Het onthaal van nieuwe medewerkers wordt beter afgestemd op het HR-beleid terzake. Het peter- en meterschap wordt geëvalueerd en definitief overgedragen aan HR.

AANKOOP

In 2009 wordt een nieuwe dienst Logistiek & Aankoop (L&A) opgericht. De eerste opdracht van deze dienst is de aankopen en alle overheidsopdrachten van de hoofdzetel van BTC te centraliseren. Dat moet leiden tot een betere stroomlijning en rationalisering van de aankopen.

L&A biedt ook strategisch en oplossingsgericht advies met betrekking tot de overheidsopdrachten in de landenkantoren en de projecten. Daarbij wordt nagegaan of de wetgeving ruimte laat om een bepaalde situatie ook door een lokale bril te bekijken en of in het Belgisch recht geen mogelijkheid bestaat om een beroep te doen op uitzonderingsprocedures, waardoor projecten vlotter uitgevoerd kunnen worden.

Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van overheidsopdrachten met een sociale impact, bijvoorbeeld onder gebruikmaking van de HIMO-methode (*Haute Intensité de Main d'Oeuvre*).

Een concreet resultaat in 2009 is dat BTC voortaan voor opdrachten 'in regie' ook de regels van EuropeAid kan toepassen, op voorwaarde dat dit tussen het partnerland en België werd afgesproken in een bijzondere overeenkomst. Deze regels zijn soepeler dan de Belgische en houden meer rekening met de economische en technische situatie waarin ondernemingen zich in de ACP-landen bevinden. Ze zijn dus veel geschikter om toegepast te worden in post-conflictgebieden dan de Belgische reglementering op de overheidsopdrachten. Dat komt de uitvoering van projecten in onze partnerlanden alleen maar ten goede.

Een andere belangrijke verwezenlijking zijn de modellen van bestekken voor overheidsopdrachten die beschikbaar zijn voor de landenkantoren en de projecten. In deze modellen wordt veel belang gehecht aan het institutionele kader waarin BTC werkt; ze promoten met andere woorden de duurzaamheid van de overheidsopdrachten in al hun facetten.

Eerst en vooral wordt verwezen naar het algemene referentiekader waarin BTC werkt, met name de Belgische wet van 25 mei 1999 op de internationale samenwerking.

Daarnaast worden voorbeelden gegeven van juridische ontwikkelingen op internationaal vlak die de rode draad vormen in het werk van BTC :

- Op het vlak van internationale samenwerking: de Millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties, de Verklaring van Parijs over de harmonisering en afstemming van de hulp;
- Op het vlak van corruptiebestrijding: de wet van 8 mei 2007 houdende instemming met het VN-verdrag tegen Corruptie, opgemaakt in New York op 31 oktober 2003, evenals de wet van 10 februari 1999 betreffende de bestraffing van corruptie ter omzetting van het Verdrag inzake de bestrijding van corruptie van buitenlandse ambtenaren in internationale zakelijke transacties;
- Op het vlak van respect voor de mensenrechten: de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties (1948) evenals de 8 basisverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie in het bijzonder gewijd aan het recht op vakbondsvrijheid (C. nr. 87), vrijheid van vereniging en collectieve onderhandeling (C. nr. 98), het verbod op dwangarbeid (C. nr. 29 en 105), het verbod op elke vorm van discriminatie op vlak van werk en verloning (C. n°100 en 111), de minimumleeftijd voor kinderarbeid (C. nr. 138), het verbod op de ergste vormen van kinderarbeid (C. nr. 182);
- Op het vlak respect voor het milieu: de Agenda 21 (Top van Rio, 1992), het Implementatieplan van de Wereldtop voor duurzame ontwikkeling (Johannesburg 2002), en de initiatieven van de Europese Unie zoals de 'EU-strategie voor duurzame ontwikkeling' aangenomen in Göteborg.

Voorts wordt in de bestekken, telkens wanneer dat mogelijk is, een hyperlink opgenomen naar relevante documenten en technische fiches die het de gebruikers makkelijker moet maken om duurzame criteria op te nemen.

Telkens wanneer een klavertje vier voor een bepaling in het bestek opgenomen is, wordt de opsteller van het bestek uitgenodigd om na te gaan of de opname van duurzame criteria niet mogelijk is door gewoon op de link te klikken. Voor de bestekken die L&A controleert, wordt nagegaan of van deze mogelijkheid ook effectief gebruik wordt gemaakt.

Daarbij wordt niet alleen aandacht besteed aan ecologische criteria, maar ook sociale criteria (respect voor de conventies van de ILO, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden), ethische criteria (eerlijke

handel) en transversale thema's (gender) komen aan bod.

L&A is vertegenwoordigd in de werkgroep Integriteit en werkt zo mee aan een algemeen integriteitsbeleid voor BTC. Ook intern werkt de dienst aan een integriteitsbeleid dat specifiek op overheidsopdrachten is toegespitst. In de nieuwe modellen van bestek zijn integriteitsclausules opgenomen.

In 2009 wordt gestart met de samenstelling van een digitale databank waarin een overzicht wordt bijhouden van de huidige reglementaire teksten in verband met corruptie.

De dienst L&A geeft opleidingen aan de personeelsleden van BTC in binnen- en buitenland. Daarbij wordt niet alleen aandacht besteed aan Belgische aspecten, maar meer en meer ook aan internationale aspecten. Door deze vorm van capaciteitsopbouw worden indirect dus ook de lokale rechtssystemen beter.

L&A biedt daarnaast ondersteuning aan de ontwikkeling van lokale rechtssystemen, zoals in Burundi. BTC is in Burundi sinds 2009 een pionier inzake de toepassing van de nieuwe wet op de overheidsopdrachten (van toepassing sinds 2008). BTC past deze wetgeving consequent toe bij aankopen voor de projecten en schept hiermee precedenteren als voortrekker in de toepassing van de nieuwe regelgeving. BTC wordt zelfs beschouwd als een referentiepunt binnen de Burundese overheid.

Het gebruik van lokale rechtssystemen gebeurt in verschillende partnerlanden, zij het meestal in landen waar de wetgeving reeds haar deugdelijkheid bewezen heeft. Dat heeft nog steeds als voordeel dat bijvoorbeeld een vreemd rechtssysteem (zoals bijvoorbeeld het Belgische) niet wordt opgelegd door een donor, wat onder andere de deelname van het lokale bedrijfsleven bevordert.

Medewerkers van de juridische dienst en van de cel overheidsopdrachten zetelen ten slotte samen met collega's van Logistiek in de werkgroep EMAS, die een prioriteit wil maken van een duurzaam, ecologisch (aankoop)beleid binnen BTC (bijvoorbeeld van papier).

PARTNERSHIPS

Partnerships ontwikkelen en onderhouden behoort tot de strategische prioriteiten van BTC.

Nieuw in 2009

BTC is actief binnen een woelige context die volop aan het veranderen is (financiële crisis, klimaatcrisis, voedselcrisis, hervorming van de technische coöperatie op Europees niveau, enz.), maar kan daar met een duidelijke en gecoördineerde strategie kansen in vinden om te innoveren.

BTC werkt als een naamloze vennootschap binnen een openbare omgeving (in België én in onze partnerlanden) en ontwikkelt in 2009 zijn expertise inzake dit nieuw openbaar beheer.

Op de website van BTC vindt u een overzicht van ons strategisch netwerk

WWW.BTCCTB.ORG >>

Over BTC >>

Partnerships en Allianties

In 2009 ondertekent BTC samenwerkingsakkoorden met heel wat belangrijke spelers:

De Belgische federale politie	Het akkoord betreft een samenwerking bij internationale acties van ontwikkelingssamenwerking in de veiligheidssector. Naargelang de projecten kan de federale politie meewerken als technische partner of als dienstverlener.
Nederland	De Belgische minister van Ontwikkelingssamenwerking ondertekent met zijn Nederlandse homolog een raamovereenkomst die de samenwerking tussen beide landen moet versterken via gedelegeerde samenwerking. Deze gedelegeerde samenwerking wordt geformuleerd en uitgevoerd door BTC.
DFID Sector Onderwijs	Het Britse departement van internationale ontwikkeling (DFID) ondertekent in 2009 een raamovereenkomst met BTC om samen te werken op projecten in de onderwijssector in de DRC. DFID delegeert ook middelen die door BTC beheerd zullen worden om de toegang tot het onderwijs te verbeteren en de operationele steun aan die sector te vergemakkelijken.
FINEXPO	In het kader van Belgische interventies in de vorm van leningen van Staat tot Staat toegekend door de Thesaurie van de Federale Overheidsdienst Financiën, wordt een raamovereenkomst ondertekend met BTC voor de analyse en de opvolging van de dossiers van deze leningen van staat tot staat.
Practitioners' Network for European Development Cooperation	BTC is actief in dit netwerk van Europese instellingen de bilaterale ontwikkelingssamenwerking uitvoeren. BTC wordt formeel lid in 2009 door de overeenkomst te ondertekenen om een permanent coördinatiebureau in Brussel op te richten. De doelstelling van dit bureau is de samenwerking tussen de leden van het consortium te verbeteren en permanent in verbinding te staan met de Europese instellingen inzake ontwikkeling.
EUNIDA	BTC blijft in 2009 lid van het EUNIDA-netwerk dat projecten wil ontwikkelen, beheren en uitvoeren via de expertise van Europese agentschappen voor ontwikkelingssamenwerking. Deze instellingen werken mee aan de missie van EUNIDA van capaciteitsopbouw in de partnerlanden.

Net als andere ontwikkelingsagentschappen (bijvoorbeeld GTZ, FCI, FIIAPP), zou BTC een belangrijke rol kunnen spelen bij het mobiliseren van Belgische overheidsexpertise in samenwerkingsinterventies. De samenwerking met de federale politie in Burundi is daarvan een mooi voorbeeld en wijst op het potentieel.

In 2010 zal BTC mogelijke vormen van mobilisering en beschikbaarstelling van dergelijke expertise moeten identificeren, er een administratief kader voor creëren en met de verschillende betrokken ministeries en overheidsdiensten samenwerkingssystemen uitbouwen.

Een opportuniteit voor een strategische samenwerking met de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid in Turkije binnen het kader van een Europese offerteaanvraag is niet doorgegaan omwille van politieke redenen die losstaan van BTC. Deze kans had de export van Belgische knowhow over de Kruispuntbank, een voorbeeld in Europa, een duwtje in de rug kunnen geven.

Een gelijkaardige opportuniteit om met Europese financiering en de expertise van de FOD Financiën in de DRC een project te beheren voor de invoer van de BTW is in 2009 op niets uitgedraaid.

FINANCIEEL VERSLAG

1.

**VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSSEN OVER DE
JAARREKENING VAN HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2009
VOOR DE PERIODE VAN 1.1.2009 TOT 31.12.2009
GERICHT AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS
VAN DE VENNOOTSCHAP BELGISCHE TECHNISCHE COÖPERATIE NV**

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen en meer bepaald overeenkomstig artikel 144 van het Wetboek van Vennootschappen, dat krachtens artikel 29, § 1, van de wet van 21 december 1998 tot oprichting van de “Belgische Technische Coöperatie” in de vorm van een vennootschap van publiek recht op haar van toepassing is, brengt het College u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris dat het werd toevertrouwd. Dit verslag omvat zijn oordeel over de jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen.

VERKLARING OVER DE JAARREKENING ZONDER VOORBEHOUD

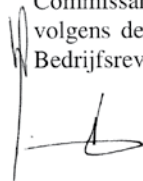
Het College van Commissarissen heeft de controle uitgevoerd van de jaarrekening van de “Belgische Technische Coöperatie” over het boekjaar afgesloten op 31 december 2009, opgesteld op basis van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van 133.553.993 EUR en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 343.337 EUR.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur inzake het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening

Het opstellen van de jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, het implementeren en het in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening zodat deze geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevat. Deze verantwoordelijkheid omvat eveneens het kiezen en het toepassen van geschikte waarderingsregels, en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van het College van Commissarissen

Het is de verantwoordelijkheid van het College van Commissarissen een oordeel over deze jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van zijn controle. Het College van Commissarissen heeft zijn controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat de controle zo wordt georganiseerd en

BTC NV – Verslag van het college van commissarissen over de jaarrekening afgesloten op 31.12.2009

2.

uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Overeenkomstig deze controlenormen heeft het College van Commissarissen controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de in de jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De selectie van deze controlewerkzaamheden is afhankelijk van zijn beoordeling die een inschatting omvat van het risico dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten.

Bij het maken van zijn risico-inschatting houdt het College van Commissarissen rekening met de bestaande interne controle van de vennootschap met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening ten einde in de gegeven omstandigheden de gepaste werkzaamheden te bepalen maar niet om een oordeel over de doeltreffendheid van de interne controle van de vennootschap te geven. Het college heeft tevens de gegrondheid van de waarderingsregels, de redelijkheid van de boekhoudkundige ramingen gemaakt door de vennootschap, alsook de voorstelling van de jaarrekening als geheel beoordeeld. Ten slotte heeft het College van Commissarissen van de raad van bestuur en van de verantwoordelijken van de vennootschap de voor haar controlewerkzaamheden vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Het college is van mening dat de door zijn controle verkregen informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van zijn oordeel.

Oordeel

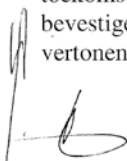
Naar zijn oordeel geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2009 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de vennootschap, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

BIJKOMENDE VERMELDINGEN

Het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, alsook de naleving door de vennootschap van het Wetboek van Vennootschappen en van de statuten, vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het is de verantwoordelijkheid van het College van Commissarissen om in zijn verslag de volgende bijkomende vermeldingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van zijn verklaring over de jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de jaarrekening. Het College van Commissarissen kan zich echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Het College van Commissarissen kan evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover het beschikt in het kader van zijn mandaat.

BTC NV – Verslag van het college van commissarissen over de jaarrekening afgesloten op 31.12.2009

3.

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- Het College van Commissarissen dient u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen. De verwerking van het resultaat die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.

Brussel, 1 juni 2010

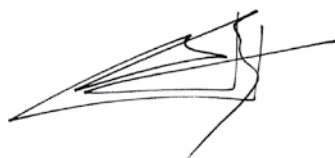
CDP CB & Co / BST
Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd
door Chantal Bollen

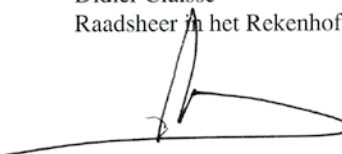
BDO Bedrijfsrevisoren Burg. CBVA,
vertegenwoordigd door Michel Grignard

Jozef Beckers
Raadsheer in het Rekenhof

Didier Claisse
Raadsheer in het Rekenhof

JAARVERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR AAN DE JAARVERGADERING VAN 16 JUNI 2010

Overeenkomstig het wetboek van vennootschappen brengt BTC verslag uit over de activiteiten van de vennootschap en het beleid tijdens het voorbije boekjaar, afgesloten per 31 december 2009.

VOORAFGAANDE OPMERKING

De voorgelegde jaarrekening is het resultaat van de consolidatie van de activiteiten van openbare dienst, uitgevoerd op verzoek van de Belgische staat, en van de activiteiten voor derden, uitgevoerd op verzoek van andere organen.

In het kader van de activiteiten van BTC moet een onderscheid gemaakt worden tussen drie soorten kosten en inkomsten:

- kosten van de samenwerkingsprestaties;
- kosten van de zetel;
- kosten van de plaatselijke vertegenwoordigingen, die gelijkgesteld worden met kosten van de zetel.

Overeenkomstig de wet tot oprichting van de BTC worden de kosten van de zetel en de vertegenwoordigingen – werkingskosten – geboekt op andere rekeningen dan die welke voor de samenwerkingsprestaties worden gebruikt.

BTC gebruikt in 2009 in het kader van projecten in medebeheer in Rwanda en het volgen van de Rwandese wetgeving op overheidsopdrachten ook de aspecten die hierin bepaald zijn m.b.t. documentair krediet.

Daarbij is het voor belangrijke investeringsdossiers de werkwijze dat het bevoegde Rwandese Ministerie met de leverancier een contractuele verbintenis aangaat met een documentair krediet. BTC geeft hieromtrent een 'advies van niet bezwaar' op het voorleggen van de werkwijze.

Alle financiële middelen worden daarbij op een rekening gestort bij de Nationale Bank van de Rwandese Republiek die niet op naam staat van BTC. De nationale Bank van Rwanda voert het contract verder uit waarbij de 'coordonnateur' niet meer tussenkomt voor de betaling van de respectievelijke leverancier via de rekening BNR (*Banque Nationale du Rwanda*) in medebeheer, dat automatisch gebeurt indien alle documenten van het krediet conform zijn aan de contractbepalingen van het krediet.

BTC registreert in haar boekhouding het dossier van het documentair krediet als de uitgave op het project of bij niet honorering, het opgestelde rapport van de Rwandese Bank als een inkomen.

COMMENTAAR OP DE JAARREKENING

Het ontwerp van jaarrekening werd opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, meer bepaald boek II, titel I met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen.

COMMENTAAR OP DE ACTIVITEITEN

De vennootschap heeft het afgelopen boekjaar een winst gerealiseerd van 343.337 EUR, tegenover een winst ten bedrage van 2.096.729 EUR op het einde van vorig boekjaar.

COMMENTAAR OP DE JAARCIJFERS

De jaarrekening geeft de volgende situatie weer:

Balanstotaal	133.553.993
Omzet	237.733.430
Te bestemmen winst van het boekjaar	343.337
Overgedragen winst van vorig boekjaar	8.155.995
Te bestemmen winstsaldo	8.499.332

BALANS NA RESULTAATVERWERKING

De balansen van het laatst afgesloten en het voorgaande boekjaar worden hierna in beknopte vorm weergegeven (bedragen in euro's):

ACTIVA	31/12/2009	%	31/12/2008	%
Vaste activa	1.646.044	1,2	1.910.984	1,7
Vorderingen > 1 jaar	-	-	-	-
Subtotaal	1.646.044	1,2	1.910.984	1,7
Vlottende activa ≤ 1 jaar	96.613.578	72,4	77.790.753	69,0
Geldbeleggingen	21.396.687	16,0	23.956.283	21,3
Liquide Middelen	2.750.667	2,1	1.028.175	0,9
Overlopende rekeningen	11.147.017	8,3	8.017.551	7,1
TOTAAL VAN DE ACTIVA	133.553.993	100,0	112.703.746	100,0

PASSIVA	31/12/2009	%	31/12/2008	%
Eigen vermogen	16.386.996	12,3	16.043.660	14,2
Voorzieningen en uitgestelde belastingen > 1 jaar	2.084.695	1,5	2.184.077	1,9
Schulden > 1 jaar	-	-	-	-
Subtotaal	18.471.691	13,8	18.227.736	16,1
Voorzieningen en uitgestelde belastingen ≤ 1 jaar	-	-	-	-
Schulden ≤ 1 jaar	51.000.944	38,2	36.987.816	32,8
Overlopende rekeningen	64.081.358	48,0	57.488.193	51,0
TOTAAL VAN DE PASSIVA	133.553.993	100,0	112.703.746	100,0

Uit voorgaande gegevens kunnen volgende ratio's afgeleid worden:	31/12/2009	31/12/2008
Liquiditeit (Vlottende activa korte termijn / Schulden korte termijn)	1,89	2,10
Solvabiliteit (Eigen vermogen / Totaal vermogen)	12,27%	14,20%

RESULTATENREKENING

Hierna worden de voornaamste gegevens uit de resultatenrekening van de laatste twee boekjaren beknopt weer-gegeven (bedragen in euro's):

	31/12/2009	31/12/2008
Omzet	237.733.429	217.628.495
Ander bedrijfsopbrengsten	23.262.296	24.117.672
Aankopen	210.619.251	191.009.216
Diensten en diverse goederen	8.913.974	9.334.049
Personeelskosten	41.070.995	38.853.245
Afschrijvingen	663.407	726.062
Voorzieningen risico's & kosten	-99.382	272.462
Andere bedrijfskosten	134.809	82.974
Bedrijfsresultaat	-307.328	1.468.158
Financieel resultaat	665.024	650.508
Uitzonderlijk resultaat	-14.359	-21.937
Onttrekking aan / overboeking van de uitgestelde belastingen	-	-
Belastingen op het resultaat	-	-
Resultaat van het boekjaar	343.337	2.096.729
Onttrekking aan / overboeking van de belastingvrije reserves	-	-
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	343.337	2.096.729

De Raad van Bestuur besliste om de waarderingsregels betreffende de wisselkoersverschillen op projectniveau voor het boekjaar 2009 te wijzigen.

De wisselkoersverschillen zullen voortaan per project, per jaar geboekt worden terwijl ze tot en met 2008 pas op het einde van het project werden aangerekend.

Dit heeft tot gevolg dat er met betrekking tot voorgaande jaren voor projecten in regie 196.843,61 euro aan wisselkoersverschillen werd geboekt in 2009. Voor projecten in medebeheer bedraagt het bedrag aan wisselkoersverschillen van vóór 2009, ten laste van het boekjaar 2009 2.094.909, 01 euro.

RESULTAATVERWERKING

De gerealiseerde winst bedraagt 343.337€.

Te bestemmen winstsaldo	(+) 8.499.332
- te bestemmen winst van het boekjaar	(+) 343.337
- overgedragen winst van het vorige boekjaar	(+) 8.155.995
Toevoeging aan het eigen vermogen (toevoeging aan de wettelijke reserve)	(-) 17.167
Over te dragen winst	(-) 8.482.165

TOELICHTING BIJ DE BALANSRUBRIEKEN – ACTIEF

VASTE ACTIVA

1.646.044 €

Deze vaste activa betreffen enkel de activa van de zetel en de plaatselijke BTC-vertegenwoordigingen.

De vaste activa die in het kader van samenwerkingsprestaties worden gerealiseerd, worden immers onmiddellijk bij hun realisatie volledig ten laste genomen volgens de argumentatie dat activa bij het afsluiten van een samenwerkingsprestatie aan het partnerland worden overgedragen.

De immateriële vaste activa bestaan uit diverse computerprogramma's, waaronder voornamelijk het boekhoudprogramma *Navision Financials*®.

De financiële vaste activa bestaan uit waarborgen die gestort werden door de plaatselijke vertegenwoordigingen. Voor de zetel zijn er geen gestorte waarborgen.

VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	96.613.578 €
Handelsvorderingen	95.959.566 €
Klanten	94.582.760 €
Op te stellen facturen voor de samenwerkingsprestaties die op 31 december 2009 nog niet gefactureerd waren, maar die betrekking hebben op het boekhoudjaar	1.256.241 €
Te ontvangen kredietnota's en gestorte voorschotten	12.269 €
Leveranciers debet saldi	108.296 €
Overige vorderingen	654.012 €
Terug te vorderen BTW	116.082 €
Terug te vorderen bedrijfsvoorheffing	336 €
R/C Beursstudenten	374.986 €
R/C huurgaranties Expats	101.148 €
Diversen	61.460 €
GELDBELEGGINGEN	21.396.687 €
Schatkistcertificaten	6.396.687 €
Termijnbeleggingen (Thesauriebeleggingen, overheidspapier)	15.000.000 €

In 2009 werd er van alle geldbeleggingen 31% bij de Deutsche Bank, 20% bij ING, 13% bij Fortis en 36% bij de Belgische Staat (schatkistcertificaten) en Steden en Gemeenten geplaatst.

Voor BTC is het van belang dat de middelen op een ethisch verantwoorde manier worden belegd. Zowel Deutsche Bank als ING verwijzen op hun website naar het ondertekenen van het '*UN Global Pact*'. Hierin zijn 10 principes opgenomen waar de ondertekenaars zich aan dienen te houden. De principes handelen over Mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, milieu en de strijd tegen corruptie.

Op basis van artikel 38 van de wet tot oprichting van BTC beslist BTC vrij over de belegging van haar middelen doch met inachtneming van de Belgische maatregelen tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Monetaire Unie. BTC heeft een brief gestuurd naar de minister met de vraag om een versoepeling van artikel 38 te mogen toepassen. Op 31 december 2009 had BTC haar beleggingen bij de Thesaurie van de Belgische Staat onder overheidspapier en in Schatkistcertificaten uitstaan. BTC zal naar de nieuwe regering in 2010 haar vraag voor versoepeling hernemen.

LIQUIDE MIDDELEN	2.750.667 €
Bankrekening (van de zetel en de vertegenwoordigingen van BTC) en kas	2.750.667 €
OVERLOPENDE REKENINGEN	11.147.017 €
Deze rubriek bestaat uit diverse over te dragen kosten en verkregen opbrengsten uit de lopende activiteiten:	
Saldi op de datum van afsluiting van de bankrekeningen van de samenwerkingsprestaties in regie; laatstgenoemde worden immers beschouwd als toekomstige lasten en dus niet als beschikbare waarden	10.812.962 €
Over te dragen kosten	330.098 €
Verkregen opbrengsten	2.230 €
Wachtrekening	1.727 €

TOELICHTING BIJ DE BALANSRUBRIEKEN - PASSIEF

EIGEN VERMOGEN	16.386.996 €
Het eigen vermogen omvat, naast het kapitaal van 7.436.806 €, de wettelijke reserve en de overgedragen winst.	
VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	2.084.695 €
Voorziening voor geschillen	
Het betreft vooral lopende of mogelijke geschillen m.b.t. ontslagen. In 2009 werd voor 2 dossiers de provisie volledig teruggenomen wegens het beëindigen van het geschil (terugname =155.889 €). Er werden geen toenames geboekt.	1.127.827 €
Voorzieningen voor risico's en kosten	956.868 €
SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	51.000.944 €
Handelsschulden	3.282.772 €
Te betalen RSZ	14.184 €
Te betalen lonen	4.796 €
Voorzieningen voor vakantiegeld	1.667.810 €
Overige	595 €
Ontvangen voorschotten	46.030.787 €
Netto voorschotten 2 ^{de} & 3 ^{de} beheerscontract	30.197.808 €
5X (art. 6)	642.471 €
Andere Donoren	15.190.508 €
OVERLOPENDE REKENINGEN - PASSIEF	64.081.358 €
Dit bedrag bestaat uit verschillende kosten die in 2009 moeten worden opgenomen, en opbrengsten die moeten worden overgedragen naar 2010.	

TOELICHTING BIJ DE BUITEN BALANSRUBRIEKEN

ZAKELIJKE ZEKERHEDEN GESTELD OP EIGEN ACTIVA

Bankgaranties	1.321.231 €
----------------------	--------------------

In het kader van de uitoefening van de prestaties in het buitenland biedt Deutsche Bank aan de partners van BTC een garantie voor het goede verloop van de werken.

Per 31.12.2009 waren er 5 projecten waarvoor de partner zo een bankgaranties heeft gevraagd.

Kredietbrieven	1.336.640 €
-----------------------	--------------------

Per 31.12.2009 heeft BTC voor 1.336.640 € aan kredietbrieven open staan die door Deutsche Bank gewaarborgd worden.

GOEDEREN EN WAARDEN VAN DERDEN GEHOUDEN DOOR DE ONDERNEMING

De saldo's van de financiële rekeningen in medebeheer (saldo van de crediteringen door de Belgische staat en de uitgaven van de samenwerkingsprestaties) behoren BTC niet toe; zij worden dan ook bij het afsluiten van het boekjaar buiten de balans gebracht.

Per 31.12.2009 bedroeg het totaal bedrag aan liquide middelen op deze rekeningen in medebeheer 31.390.384 EUR.

TOELICHTING BIJ DE RESULTATENREKENING

De resultatenrekening wordt herwerkt conform de bepalingen van het 3de beheerscontract.

De activiteiten voor prestaties worden onderverdeeld volgens artikel 5, artikel 6, artikel 7 (activiteiten voor derden) en sinds 2006 artikel 9 (VDOS).

Zowel de kosten voor de prestaties als de beheerskosten worden verdeeld overeenkomstig deze vier 'departement' codes.

Activiteiten (direct bilateraal)	Regie	Medebeheer	Subtotaal
Ontvangen voorschot 3 ^{de} beheerscontract 2009 (incl URG)			201.696.960
Werkelijke omzet	-97.726.346	-107.957.641	-205.683.987
Management fee			-
Forfait			-
Winst			-1.830.189
Omzet NBB	-97.726.346	-107.957.641	-207.514.176
Annulatie uitgaven medebeheer		+107.957.641	107.957.641
Alimentaties medebeheer		-103.416.408	-103.416.408
Engagementen DRC	+1.317.252		+1.317.252
Omzet DGD	-96.409.094	-103.416.408	-201.655.691
Kosten	97.726.346	107.957.641	205.683.987

Activiteiten (direct bilateraal)	Art. 5	Art. 6	Art.7	Art. 9	2009
Ontvangen voorschot 3 ^{de} beheerscontract 2009 (incl URG)	-201.696.960				
TOTAAL	-201.696.960				
Werkelijke omzet	-205.683.987	-9.035.688	-17.760.625	-2.584.412	-235.064.712
<i>Management fee</i>			-739.045		-739.045
Forfait			-25.600		-25.600
Winst	-1.830.189	-73.884			-1.904.073
Omzet NBB	-207.514.176	-9.109.572	-18.525.270	-2.584.412	-237.733.430
Annulatie uitgaven medebeheer	107.957.641				
Alimentaties medebeheer	-103.416.408				
Engagementen DRC	+1.317.252				
Omzet DGD	-201.655.691				
Kosten	205.683.987	9.035.688	17.760.625	2.584.412	235.064.712
Resultaat prestaties	-1.830.189	-73.884	-764.645	-	-2.668.718

De finale afrekening met DGD vermeldt een financieringsoverschot van 1.991.488,68 EUR. Dit bedrag zal in mindering van de eerstvolgende trimestriële schijf voor operationele kosten verrekend worden.

Projecten met een Deutsche bankrekening ontvangen een deel van de centraal gegenereerde intresten (door een pooling van alle Deutsche bankrekeningen). De vergoeding van de projecten is gelijk aan EONIA min 125 basispunten. Door de wereldwijde crisis is deze vergoeding begin 2009 gedaald beneden nul en wordt de vergoeding herleid tot 0. In 2009 werd er bijgevolg geen vergoeding toegekend.

Beheer – Art.5	Kosten landenkantoren	Kosten zetel	Subtotaal
Subsidies DGD / BA 54 10 31 22			-21.012.000
Subsidies DGD / mandaat commissarissen			-500.000
Subsidies DGD – Noodhulp/Budgethulp			-94.050
Totaal subsidies			-21.606.050
Diverse goederen en diensten	4.476.019	2.377.334	6.853.352
Personeelskosten	4.825.717	10.234.818	15.060.534
Afschrijvingen en provisies	560.731	834	561.566
Andere bedrijfskosten	3.146	128.226	131.372
Financiële kosten	72.828	407.856	480.684
Uitzonderlijke kosten	7.986	122	8.108
Financiële opbrengsten	-25.973	-392.969	-418.942
Uitzonderlijke opbrengsten	-42.578	-7.942	-50.520
Annulatie Mark-ups	-817	-107.133	-107.950
Resultaat m.b.t. beheer			912.155

Beheer	Art. 5	Art. 6	Art. 7	Art. 9	2009
Subsidies DGD	-21.012.000				
Subsidies DGD / mandaat commissarissen	-500.000				
Subsidie noodhulp / budgethulp	-94.050				
Totaal subsidies	-21.606.050	-1.228.777	-	-310.129	-23.144.957
Diverse goederen en diensten	6.853.352	1.161.560	77.779	308.639	8.401.331
Personeelskosten	15.060.535	59.616	627.903	1.540	15.749.594
Afschrijvingen en provisies	561.566	-	2.459	-	564.025
Andere bedrijfskosten	131.372	-	3.437	-	134.810
Financiële kosten	480.684	-	2.852	-	483.536
Uitzonderlijke kosten	8.108	-	53.449	-	61.557
Financiële opbrengsten	-418.942	-	-537	-	419.479
Uitzonderlijke opbrengsten	-50.520	-	-	-	-50.520
Annulatie Mark-ups	-107.950	-	-9.074	-50	-117.074
Resultaat m.b.t. beheer	912.155	-7.601	758.270	0	1.662.824
Resultaat m.b.t. prestaties	-1.830.189	-73.884	-764.645	-	-2.668.718
Resultaat buiten beheer en prestaties	-702.822		-22.937		-725.759
Resultaat op de winst	1.388.316				1.388.316
Resultaat boekjaar 2009	-232.540	-81.485	-29.312	-	-343.337

TOELICHTING CONFORM ART. 661, 6° VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

Toelichting bij de investeringen

De belangrijkste investeringen van 2009 betreffen de aankoop van rollend materieel, informatica- en kantooruitrusting en hebben enkel betrekking op de zetel en de plaatselijke BTC-vertegenwoordigingen.

De vaste activa die in het kader van samenwerkingsprestaties worden gerealiseerd, worden onmiddellijk bij hun realisatie volledig ten laste genomen daar deze activa bij het afsluiten van een samenwerkingsprestatie aan het partnerland worden overgedragen.

Toelichting bij de werkingskosten

In opvolging van overleg tussen DGD en BTC is overeengekomen dat op consistente wijze de hiernavolgende boekingswijzen worden toegepast:

- kosten op de rekening 660001: niet factureerbare, geweigerde kosten, worden in aanrekening gebracht met de “winsten of intrestopbrengsten”;
- wisselkoersverschillen op de rekening 655000, deze worden in de cash rapportering op jaarbasis niet als beheerskost weergegeven;
- alle bankintresten van BTC rekeningen zijn niet aanrekenbaar in de bepaling van de beheerskosten.

De gebudgetteerde financiering van de beheerskosten van BTC betreffende art. 5 bedragen voor 2009 21.606.050 €, er werd voor 22.528.205 € effectief uitgegeven.

De beheerskosten m.b.t. de representaties vertegenwoordigen ongeveer 43,9% (43% voor het jaar 2008) van de totale kost.

Toelichting bij de bezoldigingen

Op 31 december 2009 werkten er 423 personen voor BTC waarvan 191 personen op de zetel en 232 in het buitenland ten opzichte van 178 personen op de zetel en 257 in het buitenland in 2008.

BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA HET EINDE VAN HET BOEKJAAR

Er zijn geen gebeurtenissen die een invloed hebben.

INLICHTINGEN OVER DE OMSTANDIGHEDEN DIE DE ONTWIKKELING VAN DE VENNOOTSCHAP AANMERKELIJK KUNNEN BEÏNVLOEDEN

Er zijn geen omstandigheden die de ontwikkeling van de vennootschap aanmerkelijk kunnen beïnvloeden.

ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Op het gebied van onderzoek en ontwikkeling werden in het voorbije boekjaar voor 225.889,93 euro activiteiten uitgevoerd.

HET BESTAAN VAN BIJKANTOREN VAN DE VENNOOTSCHAP

Niet van toepassing voor BTC.

VERKRIJGING VAN EIGEN AANDELEN

Niet van toepassing voor BTC.

KAPITAALSVERHOGINGEN

Er vonden geen kapitaalsverhogingen plaats tijdens het afgelopen boekjaar.

BIJKOMENDE WERKZAAMHEDEN COMMISSARIS

Er werden in 2009 geen bijkomende controle-opdrachten uitgevoerd buiten het mandaat van commissaris.

MEDEDELING NOPENS HET GEBRUIK DOOR DE VENNOOTSCHAP VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN, VOOR ZOVER ZULKS VAN BETEKENIS IS VOOR DE BEOORDELING VAN HAAR ACTIVA, PASSIVA, FINANCIËLE POSITIE EN RESULTAAT

De vennootschap heeft geen gebruik gemaakt van dergelijke financiële instrumenten.

MEDEDELING NOPENS DE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

BTC doet al het mogelijke om fraude en/of corruptie tegen te gaan. Zodra onregelmatigheden worden vastgesteld, neemt BTC de gepaste maatregelen. Op verzoek is een lijst verkrijgbaar van fraude- en corruptiegevallen in 2009.

In de toekomst verwachten we een toename van de fraudegevallen ondanks de toename van de preventieve interne controlemaatregelen. De redenen hiervoor zijn enerzijds het versterken van de detectiesystemen en anderzijds de toename van de projecten waarbij de partner zelf verantwoordelijk is en waar nationale systemen worden gebruikt.

Specifiek willen we ook aandacht vragen voor aspecten van steekpenningen wanneer verantwoordelijken dit aanvaarden of voorstellen in ruil voor een bevoorrechte toegang aan overheidsopdrachten of om vrijstellingen te krijgen aan de toepassing van richtlijnen of reglementen of om toelatingen te bekomen. Maar ook de mentaliteit van verdachtmakingen naar personen om-trent dergelijke praktijken vraagt om aandacht.

Deze aspecten zijn meer merkbaar het afgelopen jaar in de Democratische Republiek Congo en dit kan gevolgen hebben voor de toekomstige werking van BTC. Het opzetten van meer interne controlesystemen vereist een verhoging van de werkingsmiddelen, meer kosten ontstaan naar de opvolging van sanctioneel beleid, strafrechtelijke dossiers en 'value for money' audits maar ook forensische audits.

Verder is er een gevoel dat de wereld die de 'zero-tolérance' aanpak onderschrijft in conflict komt met de wereld die cultuurmatig hierover andere waarden hanteert en is het niet ondenkbaar dat uitvoeringen van projecten hierdoor beïnvloed worden.

In 2010 heeft OLAF een onderzoek ingesteld naar het project Rejusco in DRC (Goma, Bukavu) dat op heden geen besluiten oplevert en waarvan een eventuele financiële impact moeilijk becijferd kan worden zonder aanwijzingen van fraude.

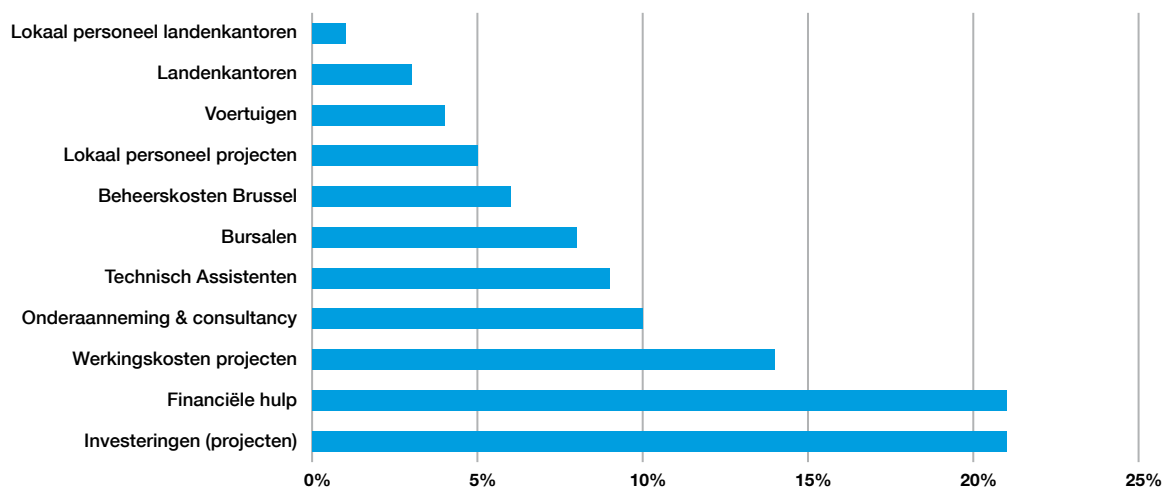
MEDEDELING NOPENS DE VOORUITZICHTEN

In 2010 zal er aandacht gaan naar voorbereiding voor aanpassingen van de wetgeving op BTC en een benadering voor nieuwe aspecten die van belang zijn in een beheersovereenkomst aangezien in een internationale context meerdere factoren gewijzigd zijn zodat BTC niet meer soepel hierop kan inspelen: nationale uitvoeringen, budgethulp, grote formuleringen (met evaluaties van lokale systemen), enz.

De organisatiestructuur van BTC zal wijzigingen ondergaan.

In 2010 heeft BTC beslist om in afwachting van een ministeriële beslissing haar geldmiddelen op een spaarrekening van de Bank van de Post te plaatsen en voor dagelijkse cash verder een beroep te doen op de zicthrekeningen bij de Deutsche Bank.

KOSTENSTRUCTUUR BTC 2009

KOSTENSTRUCTUUR VAN DE 3 GROOTSTE LANDENKANTOREN

	DR Congo	Rwanda	Burundi
Investerings	5,0 %	2,4 %	5,0 %
Personeelskosten	80,3 %	78,5 %	80,3 %
Werkingskosten	14,7 %	19,0 %	14,7 %

GRI-OVERZICHT

Strategie en analyse		
1.1	Verklaring van de voorzitter	5
Organisatieprofiel		
2.1	Naam van de organisatie	6
2.2	Producten en diensten	6
2.3	Operationele structuur	7, 11
2.4	Locatie hoofdkantoor	Achterkant
2.5	Landen en vestigingen	11
2.6	Eigendomsstructuur en rechtsvorm	6, 7
2.7	Markten	7, 11
2.8	Omvang van de organisatie	Binnen- omslag, 43, 63-65
2.9	Significante organisatorische wijzigingen	10, 11
2.10	Onderscheidingen	54, 80
Verslagparameters		
3.1	Verslagperiode	79
3.2	Voorgaand verslag	79
3.3	Verslaggevingscyclus	79
3.4	Contactgegevens	80
3.5	Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	79
3.6	Afbakening van het verslag	11, 79
3.7	Beperkingen reikwijdte	79
3.8	Basis voor verslaggeving over samenwerkingsverbanden	11, 79
3.10	Heroriëntatie	38, 43, 48
3.11	Veranderingen in verslaggeving	38, 43, 48
3.12	GRI-overzicht	76-78
3.13	Beleid externe verificatie	NR
Bestuur, verplichtingen en betrokkenheid		
4.1	Bestuursstructuur	9-12

4.2	Voorzitter hoogste bestuursorgaan	9
4.3	Onafhankelijke leden	9
4.4	Mechanismen aandeelhouders & medewerkers	9, 10, 49
4.8	Missie- of beginselverklaring	31, 32
4.14	Belanghebbenden	12, 13
4.15	Inventarisatie en selectie belanghebbenden	12, 13
4.16	Benadering betrekken van belanghebbenden	13

Managementbenadering en indicatoren

Economische indicatoren

EC 1	Directe economische waarden	63-65
EC 2	Financiële implicaties klimaatverandering	GG
EC 3	Dekking verplichtingen uitkeringenplan	44, 45
EC 4	Overheidssteun	69, 70, 72, 73
EC 5	<i>Verhouding startloon en lokaal minimumloon</i>	44, 45
EC 6	Lokale leveranciers	GG
EC 7	Lokale personeelswerving	45
EC 8	Investerings infrastructuur	75

Milieu-indicatoren

EN 1	Verbruik materialen	NR
EN 2	Recycling materialen	NR
EN 3	Direct energieverbruik	38
EN 4	Indirect energieverbruik	38
EN 5	<i>Energiebesparing door efficiëntieverbeteringen</i>	36-39
EN 6	<i>Initiatieven duurzame energie</i>	36-39
EN 7	<i>Initiatieven ter verlaging indirect verbruik</i>	36-39
EN 8	Totaal waterverbruik	38

EN 11	Eigen grond in beschermde gebieden	NR
EN 12	Effecten op biodiversiteit	NR
EN 16	Directe & indirecte uitstoot broeikasgassen	38-39
EN 17	Andere relevante broeikasgassen	NR
EN 18	<i>Initiatieven om uitstoot te verminderen</i>	36
EN 19	Uitstoot ozonafbrekende stoffen	NR
EN 20	Uitstoot NO, SO en andere	NR
EN 21	Waterafvoer	NR
EN 22	Afval	www
EN 23	Lozingen	NR
EN 26	Initiatieven om milieueffecten te compenseren	36-39
EN 27	Ingezamelde verpakking van verkochte producten	NR
EN 28	Significante milieuboetes	Geen
EN 29	<i>Milieueffecten verkeer en vervoer</i>	38
EN 30	<i>Investerings milieubescherming</i>	38
Sociale indicatoren		
Arbeidsomstandigheden		
LA 1	Personeelsbestand	43
LA 2	Personeelsverloop	46-47
LA 3	<i>Voordelen voltijdse medewerkers</i>	43-45
LA 4	CAO	43
LA 5	Minimale opzegtermijnen	43
LA 6	<i>Personeelsvertegenwoordiging in arbo-commissies</i>	49
LA 7	Verzuim	47
LA 8	Risicobeheersing ernstige ziekten	40, 41, 44

LA 9	<i>Gezondheid en veiligheid</i>	47
LA 10	Uren opleiding	48
LA 11	<i>Competentiemanagement en levenslang leren</i>	48, 49
LA 12	<i>Prestatie- en loopbaanontwikkeling</i>	49
LA 13	Samenstelling bestuurslichamen – diversiteit	5, 6
LA 14	Verhouding lonen tussen mannen en vrouwen	44, 45
Mensenrechten		
HR 1	Clausules mensenrechten in investeringsovereenkomsten	55
HR 2	Toetsing mensenrechten bij leveranciers	GG
HR 3	<i>Personeelstraining mensenrechten</i>	GG
HR 4	Gevallen van discriminatie	GG
HR 5	Vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen	NR
HR 6	Kinderarbeid	NR
HR 7	Gedwongen arbeid	NR
HR 8	<i>Veiligheid</i>	NR
HR 9	<i>Rechten van inheemse bevolking</i>	NR
Maatschappelijke indicatoren		
SO 1	Effecten op gemeenschappen	45
SO 2	Eenheden geanalyseerd op corruptiegerelateerde risico's	39, 40
SO 3	Personeelstraining anticorruptie	39, 40
SO 4	Maatregelen tegen corruptie	39, 40, 74, 75
SO 5	Standpunten publiek beleid	NR
SO 6	<i>Giften aan politieke partijen</i>	NR
SO 7	<i>Rechtszaken concurrentiebedreigend gedrag</i>	Geen
SO 8	Boetes en sancties	Geen

Productverantwoordelijkheid		
PR 1	Levensduur producten	NR
PR 2	<i>Verbetering gezondheid en veiligheid van producten</i>	NR
PR 3	Productinformatie	NR
PR 4	<i>Niet-naleving productinformatie</i>	NR
PR 5	<i>Klanttevredenheid</i>	NR
PR 6	Naleving van wetten op reclame, promotie en sponsoring	NR
PR 7	<i>Niet-naleving van wetten op reclame</i>	NR
PR 8	<i>Klachten op inbreuk op privacy</i>	NR
PR 9	Boetes	NR
Sector supplement Public agencies		
PA 1	Relatie met andere overheidsdiensten	7, 56, 57
PA 2	BTC-definitie van duurzame ontwikkeling	7, 31, 32
PA 3	Voor welke aspecten heeft BTC een DO-beleid	35, 36
PA 4	Doelstellingen voor elk DO-beleid	36
PA 5	Processen om PA3 en PA4 te bepalen	35, 36
PA 6	Implementatie, resultaten, streefcijfers, vooruitgang voor iedere doelstelling	35, 36
PA 7	Rol en betrokkenheid van de stakeholders	12, 13
PA 8	Bruto-uitgaven volgens type	64, 70, 73
PA 9	Bruto-uitgaven volgens financiële classificatie	64, 70, 73
PA 10	Kapitaaluitgaven	63-65
PA 11	Aankoopbeleid	55, 56
PA 12	Economische, milieugerelateerde en sociale criteria voor uitgaven	55, 56

PA 13	Verband tussen aankoopbeleid en beleidsprioriteiten	55, 56
PA 14	Aandeel aankopen dat vrijwillig geregistreerd is met duurzaamheidslabels	GG
Administratieve efficiëntie		9-12

Niet-kernindicatoren zijn cursief gedrukt

NR: niet relevant

GG: geen gegevens

www: cfr. www.btcctb.org >> Over BTC >> Verantwoord ondernemen

OVER DIT VERSLAG

Dit jaarverslag omvat het kalenderjaar 2009; het is het tweede duurzaamheidsverslag van BTC. Het eerste verslag betrof 2008.

De aanpak voor het maken van dit verslag verschilt van die van vorig jaar. Het jaarverslag bestaat uit drie hoofdstukken.

Het eerste betreft het bestuurlijk verslag, waarin de institutionele organisatie en werking van BTC wordt toegelicht.

Het tweede hoofdstuk is het verslag over het sociale oogmerk van het agentschap. Daarin komt eerst de context van de ontwikkelingssamenwerking aan bod, en vervolgens het activiteitenverslag. Dit activiteitenverslag is opgebouwd volgens de logica van het procesbeheer dat bij BTC wordt toegepast. Op die manier bestrijkt het verslag alle processen (drie kernprocessen, drie beheerprocessen en acht ondersteunende processen) en komt de finaliteit van ieder proces beter tot uiting. De milieu-inspanningen van BTC vinden hun plaats onder het proces Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Daar is een samenvatting van de Milieuverklaring 2010-2012 opgenomen (de volledige versie is beschikbaar op [>> Over BTC >> Verantwoord ondernemen](http://WWW.BTCCTB.ORG)).

Het derde hoofdstuk ten slotte is het financiële verslag.

REIKWIJDE

De financiële rapportering betreft alle activiteiten van BTC (hoofdzetel, landenkantoren en projecten). De kostenstructuur wordt gegeven voor BTC in zijn geheel, en in vereenvoudigde vorm voor de drie grootste en meest representatieve landenkantoren.

De andere aspecten van de duurzaamheidsrapportering betreffen de hoofdzetel in Brussel en de landenkantoren in het buitenland, tenzij anders vermeld. In het Sociaal verslag zijn ook gegevens opgenomen over de expats (technisch assistenten) in de projecten omdat dat relevante informatie is over BTC in het algemeen.

Over de duurzaamheidsaspecten van de ontwikkelingsprojecten in het buitenland wordt in dit verslag niet gerapporteerd omdat de projecten hun eigen overleg- en beheersstructuren hebben, specifieke (duurzame) doelstellingen nastreven en een bijzondere

monitoring- en evaluatiecyclus doorlopen. De doelstellingen, verwachte resultaten, activiteiten en middelen worden per project uitvoerig in technische en financiële dossiers beschreven. Bovendien biedt de projectenportefeuille van BTC geen goede vergelijkingsbasis over meerdere jaren, aangezien ieder jaar projecten worden afgesloten en er nieuwe bijkomen.

Voor een volledig overzicht van de projecten kunt u terecht op de website [>> Projecten](http://WWW.BTCCTB.ORG).

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

Voor de duurzaamheidsverslaggeving wordt gebruik gemaakt van de G3-richtlijnen van oktober 2006 van het *Global Reporting Initiative*. Deze standaardrichtlijnen worden aangevuld met het sectorsupplement voor openbare agentschappen, versie 1.0 van maart 2005. Door deze richtlijnen te gebruiken, streeft BTC naar een hoge mate van vergelijkbaarheid tussen zijn verslag en dat van andere organisaties die GRI volgen. Met dit duurzaamheidsverslag rapporteert BTC volgens GRI-toepassingsniveau C.

In de GRI-index op pagina's 76-78 zijn de GRI-indicatoren opgenomen. De index verwijst naar de plaats in het verslag waar de informatie te vinden is. Prioriteit wordt gegeven aan de kernindicatoren, aangevuld met een aantal niet-kernindicatoren die voor BTC als relevant worden beschouwd.

Niet-relevante kernindicatoren zijn aangeduid met de letters NR. De relevantie zal echter ieder jaar opnieuw worden geëvalueerd. Voor een aantal indicatoren zijn nog geen gegevens beschikbaar. Naarmate de managementprocessen van BTC volledig beschreven en operationeel worden, zullen meer indicatoren in het verslag worden opgenomen. BTC wil die ambitie uiterlijk in zijn jaarverslag 2011 waarmaken.

www.globalreporting.org

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Carl Michiels

COÖRDINATIE

Guido Couck

DRUK

www.artoos.be

FOTO'S COVER

© BTC / Tim Dirven / Jan Locus / Eric de Mildt

De zetel van BTC is EMAS-geregistreerd en heeft het ISO 14001-certificaat behaald.

BTC compenseert de CO₂-uitstoot van zijn vliegreizen (2.000 ton voor 2009).

Deze publicatie is gedrukt op 60 % gerecycleerd FSC-papier met plantaardige inkt.

Deze publicatie kan gedownload worden op:

www.btcctb.org

Meer informatie over dit verslag is verkrijgbaar bij:

Guido Couck

Marketing & Externe Communicatie

Tel. +32 (0)2 505 37 01

guido.couck@btcctb.org

Uw mening interesseert ons !

Wij kijken graag uit naar uw opmerkingen en suggesties om ons jaarverslag te verbeteren.

Bezorg ons uw reactie per brief of per e-mail, ter attentie van Guido Couck, BTC, Hoogstraat 147, 1000 Brussel.

© BTC, Belgisch ontwikkelingsagentschap, juni 2010.

Reproductie van deze publicatie is toegestaan mits bronvermelding.

Uitgegeven in het Frans onder de titel "Rapport annuel 2009".

BUILDING A FAIR WORLD

**BTC
BELGISCH
ONTWIKKELINGSAGENTSCHAP**

**HOOGSTRAAT 147
1000 BRUSSEL
T +32 (0)2 505 37 00
F +32 (0)2 502 98 62
INFO@BTCCTB.ORG
WWW.BTCCTB.ORG**

Met de steun van
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING **.be**